

Research Paper

Presentation of a Conceptual Framework for the Design of Chabahar Strategic Launch Site for the Development of Iran Space Industry

M. Payan^{1*}, H. Kazerooni²

1. Department of Science and Technology, University of National Defense and Strategic Research, and
Department of Civil Engineering, K. N. Toosi University of Technology, Tehran, Iran
2- Department of Science and Technology, University of National Defense and Strategic Research,
Tehran, Iran.

*payan@kntu.ac.ir

The need to stay in space and use its advantage in different perspectives has led our country to take steps to use satellite technology. In this regard, constructing an advanced satellite launch site with all the modern facilities is one of the key issues. Imam Khomeini Space Center is the first permanent launch platform of the Islamic Republic of Iran. In 1389, it was announced that due to existing geographic constraints, research was conducted to build the second space center in Chabahar. In this paper, using several performed studies on the infrastructure of the advanced space centers around the world as well as various simulation methods, a conceptual design for the Chabahar launch site is presented. Full descriptions of the launch platforms, processing complex, assembling of satellites, etc. are illustrated. The design and construction of the Chabahar launch site will be a major step forward in the development of the space industry of Islamic Republic of Iran.

Keywords: Chabahar launch site, Launch pad, Space industry, Satellite and launcher, Processing complex

---

1. Assistant Professor (Corresponding Author)
2. Assistant Professor

مقاله علمی پژوهشی

ارائه راهکار و طراحی مفهومی پایگاه پرتاب راهبردی چابهار در راستای توسعه صنعت فضایی کشور

مقداد پایان^{۱*} و حنیف کازرونی^۲

۱ و ۲- گروه علوم و فنون دفاعی، دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، تهران، ایران

*payan@kntu.ac.ir

نیاز به حضور در فضا و استفاده از مزایای آن در زمینه‌های مختلف سبب شده است تا کشور ما نیز گام‌های خود را در استفاده از فناوری ماهواره بردارد. در این راستا، ساخت یک پایگاه پیشرفته پرتاب ماهواره با کلیه امکانات مدرن موردنیاز از جمله مسائل اساسی می‌باشد. پایگاه فضایی حضرت امام خمینی (ره)، نخستین پایگاه سکوی ثابت جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌رود. در سال ۱۳۸۹ اعلام شد که بنابر محدودیت‌های جغرافیایی موجود تحقیقاتی برای ساخت دومین مرکز فضایی در شهر چابهار صورت گرفته است. در این مقاله، با استفاده از مطالعات پیشین روی کلیه زیرساخت‌های پایگاه‌های پرتاب پیشرفته در سراسر دنیا و روش‌های مختلف شبیه‌سازی، یک طراحی مفهومی برای پایگاه پرتاب چابهار ارائه می‌گردد. در این راستا، به توصیف کاملی از سکوهای پرتاب، مجتمع پردازش، تجهیزات آماده‌سازی و مونتاژ ماهواره‌ها و ماهواره‌ها ... پرداخته می‌شود. طراحی و ساخت پایگاه فضایی چابهار با امکانات تشریح شده، گام بلندی در توسعه صنعت فضایی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

واژه‌های کلیدی: پایگاه پرتاب چابهار، سکوی پرتاب، صنعت فضایی، ماهواره و ماهواره‌بر، مجتمع پردازش

Space Shuttle Reaction Control System

سیستم کنترل عکس العمل موشک و ماهواره‌بر

مقدمه

پیشرفت و تکامل جوامع انسانی و افزایش نیازهای ارتباطی، بشر را روز به روز بیشتر به سمت توسعه روش‌های نوین ارتباطی و استفاده از فناوری‌های فضایی سوق می‌دهد. شبکه‌های ماهواره‌ای امکانات و مزایای بسیاری همچون تنوع سرویس، انعطاف‌پذیری و استقلال از منابع طبیعی، سرعت عمل بالا و پوشش‌دهی وسیع را فراهم می‌کنند که سایر روش‌های مخباراتی من جمله فیبر، کابل و یا ماکروویو زمینی قادر به ارائه آن‌ها نیستند. از آنجا که ناحیه گستردگی از زمین توسط ماهواره قابل رویت و دسترسی است، ماهواره‌ها می‌توانند نقطه آغازین ارتباطات استفاده کنندگانی باشند که از نظر جغرافیایی بسیار دور از هم به سر می‌برند.

علائم و اختصارات

Independent Verification and Validation Facility (IV&VF)	مرکز بررسی و تأیید مستقل
Research and Development Area (R&D)	مرکز تحقیقات و توسعه صنعت فضایی
Launch Control Center (LCC)	مرکز کنترل پرتاب
Central Instrumentation Facility (CIF)	تجهیزات ابزارگذاری مرکزی
Headquarters Building (HQ)	مرکز فرماندهی
Operations & Checkout Building (O&C)	ساختمان اجرایی
Vertical Processing Facility (VPF)	تجهیزات پردازش عمودی
Hypergolic Maintenance & Checkout Area (HMCA)	ساختمان نگهداری و بررسی مواد مشتعل سازی

۱. استادیار (نویسنده مخاطب)

۲. استادیار

بلافاصله پس از آن در ژانویه ۱۹۵۸، ماهواره اکسلپور^۳ توسط وزارت دفاع آمریکا به فضا پرتاب شد. اولین ارتباط مخابراتی توسط ماهواره ۱۲ روزه اسکور^۷ در دسامبر ۱۹۵۸ صورت گرفت که توسط نیروی هوایی آمریکا به مدار لئو پرتاب گردید. پس از آن، ماهواره‌هایی با طول عمر بیشتر به نام‌های اکو-۱^۸ و اکو-۲^۹ توسط ناسا در سال‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۶۴ به فضا پرتاب شدند که به ترتیب ۸ سال و ۵ سال به ارائه سرویس پرداختند.

سابقه استفاده از فناوری ماهواره در کشور ما به سال ۱۳۴۸ بر می‌گردد. در این سال، با تاسیس اولین ایستگاه زمینی ماهواره‌ای در اسدآباد همدان و نصب آتنن ۳۰ متری استاندارد جهت ارتباط با ماهواره‌های سازمان بین‌المللی مخابرات ماهواره‌ای، ایران در رده کشورهای پیشرو جهت استفاده از فناوری ماهواره قرار گرفت. فعالیت فضایی ایران در سال ۱۳۵۶ با ماهواره ناهید آغاز و پس از توقفی هجدۀ ساله در سال ۱۳۷۴ در قالب پروژه ماهواره مصباح ادامه پیدا کرد. ثبت بین‌المللی اولین امتیازهای مدار/فرکانس زمین‌آنگ در سال ۱۳۵۵، ساخت مدل مهندسی و فضایی ماهواره مصباح با همکاری یک شرکت ایتالیایی توسط نیروهای متخصص داخلی در سال ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۰، ساخت اولین ماهواره سنجشی کشور توسط روسیه به نام ماهواره سینا به سفارش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۸۴، ساخت و پرتاب موفقیت‌آمیز ماهواره امید، نخستین ماهواره ایرانی با ماموریت برقراری ارتباط متقابل ماهواره و ایستگاه زمینی و ورود ایران به باشگاه کشورهای فضایی در بهمن ماه سال ۱۳۸۷، پرتاب ماهواره‌های نوید و رصد در سال ۱۳۹۰ با ماموریت تصویربرداری، ثبت اولیه بین‌المللی ۱۴ موقعیت مداری در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱، پرتاب ماهواره ملی فجر در سال ۱۳۹۳ با ماموریت انتقال مداری و ثبت اولیه بین‌المللی ۴ موقعیت مداری در سال ۱۳۹۴ از جمله گام‌های ایران در جهت استفاده از فناوری ماهواره می‌باشد. پرتاب ماهواره فجر در اسفند ۱۳۹۳ انجام شد و پس از این پرتاب، پرتاب موفق دیگری ثبت نشد. پرتاب ماهواره امید، جمهوری اسلامی ایران را به عنوان نهمین کشور دنیا، بعد از شوروی در ۱۹۵۷، ایالات متحده آمریکا در ۱۹۵۸، فرانسه در ۱۹۶۵، ژاپن در ۱۹۷۰، چین در ۱۹۷۰، بریتانیا در ۱۹۷۱، هند در ۱۹۸۰ و رژیم اشغالگر قدس در ۱۹۸۸، که مستقلاً موفق به پرتاب ماهواره شده است، به جهانیان معرفی نمود [۱].

پایگاه فضایی یا پایگاه پرتاب^{۱۰} مکانی است که تجهیزات لازم جهت نصب، آماده‌سازی، سوخت‌گیری، آزمایش‌های قبل از پرتاب و

نیاز برای حضور در فضا و استفاده از مزایای آن از یک سو و رشد صنعت تجاری خدمات ماهواره‌ای و ارتباط آن با رشد اقتصادی از سوی دیگر، سبب شده است تا کشور ما نیز گام‌های خود را در استفاده از فناوری ماهواره بردارد. با توجه به آنکه ایران کشوری است که مناطق وسیعی از آن کوهستانی بوده و در مناطق کویری نیز فاصله روستاها زیاد است، راهاندازی و برقراری سرویس‌های ماهواره‌ای در ایران بسیار مقرر به صرفه می‌باشد.

اهمیت ماهواره‌ها و رشد پایدار صنعت فضایی کشور را می‌توان در موارد متعددی از جمله حوزه‌ی دفاع و امنیت ملی، بهره‌وری اقتصادی و تجاری‌سازی محصولات، افزایش عزت و خودبادوری ملی، فعال‌سازی ظرفیت‌های دانش‌بنیان داخلی و ... بیان نمود. با توجه به اهداف مهم ذکر شده و در حالی که در راستای مسیر تعیین شده در نقشه‌ی جامع علمی کشور، یکی از اهداف اصلی نظام علم و فناوری، پیشرفت صنعت ماهواره‌ای تعیین شده است، نیاز به توسعه مستمر صنعت فضایی در کشور جهت جلوگیری از توقف مقطعی روند ساخت و پرتاب ماهواره در بازه‌های زمانی خاص احساس می‌شود. این امر مستلزم زیرساخت‌های مدرن و مجهز جهت توسعه مستمر صنعت فضایی کشور می‌باشد. یکی از مهم‌ترین این زیرساخت‌ها، پایگاه فضایی مدرن در حد استانداردهای جهانی می‌باشد [۱].

مبانی نظری و پیشینه

شکوفایی صنعت ماهواره در اواسط دهه ۱۹۶۰ میلادی آغاز و در کمتر از ۵۰ سال از یک فناوری نوپا به یک تکنولوژی فرآیند پرکاربرد مبدل گردید که ردپای آن در تمامی بخش‌های دارای زیرساخت مخابراتی به چشم می‌خورد. در حال حاضر تقریباً تمام نقاط کره زمین تحت پوشش شبکه‌های گسترده ماهواره‌ای قرار دارند که بیانگر تلاش بی‌وقفه بشر در بکارگیری فناوری فضایی جهت رفع نیازهای ارتباطی خویش است.

ایده ایجاد ارتباطات از طریق ماهواره نخستین بار توسط آرتور کلارک^۳ در سال ۱۹۴۵ میلادی مطرح شد. وی در مقاله خود در مجله واپرس وورلد^۴، اذعان داشت که یک ماهواره در مدار دایبروی با شعاع ۳۶۰۰۰ کیلومتر، با سرعت زاویه‌ای برابر سرعت زاویه‌ای زمین می‌چرخد و بنابراین از دید ناظر زمینی همواره در یک نقطه ثابت از فضا دیده می‌شود. در نتیجه، این ماهواره مصنوعی قادر است سیگنال‌ها را از هر نقطه از زمین دریافت و به نقاط دلخواه ارسال کند. یک دهه بعد و در سال ۱۹۵۷ ماهواره اسپاتنیک-۱^۵ توسط اتحاد جماهیر شوروی به فضا پرتاب شد که نقطه آغازین «عصر فضا» بود.

6. Explorer I

7. SCORE

8. Ecco-1

9. Ecco-2

10. Launch Site

3. Arthur C. Clarke

4. Wireless World

5. Sputnik-1

آمریکا، بایکونور^{۱۴} و وستوچنی^{۱۵} در روسیه و گویان^{۱۶} زیر نظر آژانس فضایی اروپا، یک طراحی مفهومی برای پایگاه فضایی چابهار مطابق با استانداردهای جهانی ارائه کنیم.» برای این منظور، ابتدا دلایل کلی انتخاب مکان این مرکز فضایی شرح داده شده و سپس به بررسی کلیه تجهیزات طراحی شده و پلان این پایگاه پرداخته می‌شود. نوآوری مقاله در این است که با بررسی کلیه امکانات و تجهیزات پایگاه‌های پیشرفته در سراسر دنیا، پلان پایگاه پرتاب چابهار و کلیه جانمایی‌های آن با با بعد دقيق شبیه‌سازی و ارائه شده است. این نقشه از لحاظ عمرانی یک نقشه آماده و اجرایی بوده که تاکنون با این بعد و بررسی‌های همه‌جانبه ارائه نشده است. ساخت این پایگاه می‌تواند تاثیر بسزایی در توسعه صنعت فضایی کشور داشته باشد. شایان ذکر است که اگرچه انتخاب‌های متعدد دیگری برای جانمایی کلیه اجزای پایگاه پرتاب چابهار روی پلان تخصیص یافته به آن امکان‌پذیر است، ولی سعی شده است تا در این مقاله بهترین انتخاب ممکن با مقایسه با پایگاه‌های پیشرفته صورت پذیرد.

روش تحقیق

نوع تحقیق صورت گرفته راهبردی و مدل‌سازی می‌باشد. روش تحقیق به کار گرفته شده در این پژوهش، مروری، توصیفی، تحلیلی، استنباطی، طراحی و شبیه‌سازی بر اساس داده‌ها و اطلاعات موجود می‌باشد. جامعه آماری در این تحقیق را می‌توان کل پایگاه‌های پرتاب پیشرفته و مدرن در سراسر دنیا در نظر گرفت. همچنین نمونه‌های این تحقیق را می‌توان به دو بخش پایگاه‌های پرتاب کشورهای پیشرفته و در حال توسعه تقسیم‌بندی کرد. از جمله پایگاه‌های پرتاب کشورهای پیشرفته، پایگاه‌های جاناف-کندی (کیپ کاناورال) و جان استنیسدر آمریکا، بایکونور، وستوچنی در روسیه و گویانزیر نظر آژانس فضایی اروپا را می‌توان نام برد. [۱۶-۶] همچنین از جمله پایگاه‌های پرتاب کشورهای در حال توسعه به پایگاه پرتاب امام خمینی (رحمه‌الله علیه) در سمنان می‌توان اشاره کرد. [۵]

بدین ترتیب، با بررسی کامل این پایگاه‌های پرتاب پیشرفته و در حال توسعه، شبیه‌سازی کاملی از کلیه تجهیزات پایگاه پرتاب چابهار صورت گرفته و نقشه کاملی از کلیه امکانات آن شرح داده می‌شود. برای این منظور، ابتدا کلیه تجهیزات موردنیاز برای این پایگاه پرتاب مشخص شده و معرفی می‌گردد. سپس با توجه به فضاهای و مترأهای و همچنین ارتباط آن‌ها با یکدیگر، کاربری‌ها را بر روی کاغذ با بعد تقریبی جاگذاری می‌کنیم و موارد موردنیاز آن‌ها را در نرم‌افزار اتوکد^{۱۷}

نهایتاً پرتاب راکت در آنجا تعییه شده و از نظر منطقه‌ای، شرایط لازم همچون امنیت و ایمنی در آن دیده شده باشد. در زمینه پایگاه‌های پرتاب در داخل کشور، پایگاه ملی فضایی حضرت امام خمینی (رحمه‌الله علیه) که نخستین پایگاه سکوی ثابت جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌رود، در سال ۱۳۹۱ افتتاح شد. این پایگاه مجموعه عظیمی است که همه مراحل آماده‌سازی، پرتاب، کنترل و هدایت ماهواره‌برها را بر عهده دارد. پایگاه ملی فضایی امام خمینی (رحمه‌الله علیه) در ۸۰ کیلومتری جنوب شرق استان سمنان واقع شده و قادر است در فاز نهایی همه نیازهای کشور در مدار لئو^{۱۸} را پوشش دهد [۲ و ۳].

در دسامبر ۲۰۱۰ اعلام شد که بنابر محدودیت‌های جغرافیایی موجود در اولین مرکز فضایی برای ارسال ماهواره به مدار، تحقیقاتی برای ساخت دومین مرکز فضایی صورت گرفته است. پایگاه فضایی ملی جدید، در جنوب شرقی استان سیستان و بلوچستان، در شهر چابهار، احداث خواهد شد. این پایگاه در مساحت ۱۴۰۰۰ هکتار ایجاد می‌شود و در آینده محل اصلی تمام ماموریت‌های فضایی ایران خواهد بود. یکی از دلایل ایجاد پایگاه ملی فضایی در این منطقه، نزدیک بودن آن به اقیانوس هند و کم جمعیت بودن آن است. براساس مصوبات شورای عالی فضایی، مدیریت کلان این پایگاه بر عهده سازمان فضایی است و در حال حاضر نقطه‌بایی و فعالیت آمایش سرزمینی تاسیس پایگاه ملی پرتاب انجام و نقطه نهایی انتخاب شده است. این پایگاه به عنوان یک مرکز پرتاب غیرنظامی پیش‌بینی شده و قرار است در زمینه پرتاب موجود زنده و پرتاب ماهواره‌های سنجشی و مخابراتی در مدار زمین‌آن亨گ فعالیت کند. بنابراین، این پرتاب‌ها به شرایط ویژه‌ای نیاز دارند و حتی الامکان باید در شرایط نزدیک به منطقه استوایی صورت گیرند تا هزینه‌های پرتاب و انجام مانورهای مداری آن به حداقل رسد [۴ و ۵].

اهداف تحقیق

با توجه به مطالب ذکر شده، نکته قابل توجه این است که طراحی زیرساخت‌های یک پایگاه فضایی مدرن مانند چابهار، در حد ایده‌آل و همسو با بهترین تکنولوژی‌های روز دنیا، بدون در نظر گرفتن و بررسی کامل پایگاه‌های پرتاب در سرتاسر دنیا و مقایسه آن‌ها با پایگاه‌های پرتاب داخل کشور امکان‌پذیر نیست. «به همین دلیل، در این مقاله برآنیم که با استفاده از مطالعات جامع صورت گرفته در مورد زیرساخت‌های پایگاه‌های پرتاب داخلی و پایگاه‌های پرتاب مدرن خارجی، از جمله جاناف-کندی (کیپ کاناورال)^{۱۹} و جان استنیس^{۲۰} در

14. Baikonur Cosmodrome

15. Vostochny Cosmodrome

16. Guiana Space Center

17. Autocad

11. LEO

12. John F. Kennedy (Cape Canaveral) Space Center

13. John C. Stennis Space Center

● منطقه‌ای است که می‌توان آن را از بادهای موسمی محافظت کرد. همچنین به دلیل موقعیت جغرافیایی در مقابل زلزله آسیب‌پذیری کمتری دارد.

● مجهز به زیرساخت‌هایی می‌باشد که می‌توانند با توسعه مراکز فضایی در آینده سازگار باشند. (جاده‌ها، فرودگاه‌ها، بنادر، مخابرات و غیره).

با توجه به مطالب گفته شده، این پایگاه دو مورد اصلی از مزایای سایتهاست را دارد:

● نزدیک به استوا است، به طوری که انرژی کمتری برای مانور یک فضاییما به یک مدار استوا و ژئو نیاز دارد.

● دسترسی آزاد به دریای رو به جنوب دارد، بطوريکه برای موشک‌هایی که در سطح پایین‌تر قرار می‌گیرند آثار مخرب به ناشی از خرابی موشک‌ها و بقایای فضاییماها نمی‌توانند روی محل زندگی انسان‌ها تاثیر بگذارند. همچنین موشک‌هایی که به سوی جنوب و شرق راه می‌یابند، می‌توانند از حرکت زاویه‌ای که توسط چرخش زمین به دست می‌آید بهره‌مند شوند.

علاوه بر موارد استراتژیک ذکر شده، همچنین از تسهیلات و مزایای سرمایه‌گذاری در بندر چابهار می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

● بندر چابهار در زمینه هزینه‌های تخلیه، بارگیری و انبارداری نسبت به سایر بندهای جنوبی ایران دارای ۳۰٪ معافیت است. همچنین هزینه‌های انتقال بار از کشتی‌ها به انبارهای این منطقه آزاد ناچیز می‌باشد.

● دارایی‌ها و سود تجارت‌های مختلف در این بندر به مدت ۲۰ سال مشمول معافیت مالیاتی می‌باشد.

● این بندر در چارچوب قوانین اداری مناطق تجاری- صنعتی آزاد جمهوری اسلامی ایران اداره می‌گردد و از این حیث، از هزینه‌های حمل و نقل کالا و سایر موارد جانبی کاسته می‌شود.

● دارای اسکله‌هایی با ظرفیت اسکان و عمق لنگرگیری مناسب برای تعداد زیادی کشتی می‌باشد. دو اسکله اصلی آن اسکله قدیمی شهید کلانتری و اسکله جدید خاتم الانبیا (شهید بهشتی) می‌باشند.

● به عنوان یک بندر مستقل در جمهوری اسلامی ایران، از طریق خلیج فارس دسترسی مستقیم به اقیانوس هند دارد.

● به عنوان دروازه ورودی به راههای کریدور شمال- جنوب بازرگانی جهانی و مسیر اصلی ترانزیت شرقی ایران محسوب می‌شود.

● دسترسی مستقیم به جاده ترانزیتی و ترمینال حمل و نقل چابهار- میلاک دارد. [۱۵، ۱۳، ۴]

به صورت دقیق ترسیم می‌کنیم. در ادامه برای تصویرسازی سه‌بعدی و مشخص کردن ارتفاع تجهیزات، پلان‌ها را به نرم‌افزار رویت^{۱۸} برده و سه‌بعدی می‌کنیم تا نقشه‌ها با سایه نمایان شوند و در نهایت برای شبیه‌سازی و هرچه نزدیک‌تر کردن تصاویر به واقعیت، حجم‌های سه‌بعدی را وارد نرم‌افزار لومیون^{۱۹} کرده و از آن‌ها به اصطلاح رندر^{۲۰} (خروجی سه‌بعدی) گرفته می‌شود.

ویژگی‌های مکانی پایگاه پرتاب چابهار

ویژگی‌های مکانی این پایگاه فضایی را می‌توان در موارد زیر خلاصه کرد:

● دارای پتانسیل برای قراردادن ماهواره در هر دو مدار قطبی و استوایی.

● نزدیکی به خط استوا (عرض جغرافیایی ۲۵ درجه و ۲۰ دقیقه شمالی و طول جغرافیایی ۶۰ درجه و ۲۷ دقیقه شرقی) که با این شرایط می‌توان از اثرات انرژی حاصل از سرعت چرخش زمین در اطراف محور قطبی آن استفاده کرد؛ این اثر می‌تواند سرعت پرتتاب‌گرها را به مقدار قابل ملاحظه‌ای افزایش دهد. بندر چابهار هم‌عرض جغرافیایی بندر میامی در شبه‌جزیره فلوریدای آمریکا است و دارای شرایط آب و هوایی کاملاً مشابه این بندر می‌باشد.

● سایت دارای سطح بالایی است که برای اطمینان کافی از این‌می‌باشد. پرتتاب‌ها فراهم شده است.

● سایت شامل یک بندر آبی عمیق با امکانات بارگیری مناسب می‌باشد و بندرگاه آن قابلیت پهلوگیری کشتی‌های اقیانوس‌پیما را دارد.

● ثبات سیاسی و معافیت از تحریم‌های ناعادلانه ایالات متحده آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران.

● وجود پهنه‌ای گسترده به سمت اقیانوس هند که برای تمام ماموریت‌های فضایی مفید بوده و کمترین خطر را متوجه جمعیت و اموال اطراف این منطقه می‌کند.

● تراکم نسبتاً کم جمعیت در این منطقه از کشور (۱۰۶۷۳۹ نفر در سال ۱۳۹۵).

● امکان نصب تجهیزات ردیابی در تپه‌های اطراف (رادارها و آتش‌های تله‌متری).

● به دلیل موقعیت استوایی و ساحلی خود، یک سایت با تهویه مناسب و محیطی معتدل با رطوبت نسبی دارد و از تغییرات دمایی اندکی در فصول مختلف سال برخوردار است.

- (۱) مجموعه سکوهای پرتاب

(۲) مجموعه پردازش فضایی‌ها و ماهواره‌ها

(۳) مجموعه انتقال فضایی‌ما از محل پردازش و مونتاژ تا سکوهای پرتاب

(۴) مجموعه مرکزی کنترل و ارزیابی پرتاب‌ها

(۵) مجموعه مراکز صنعتی

(۶) مجموعه مراکز تجاری

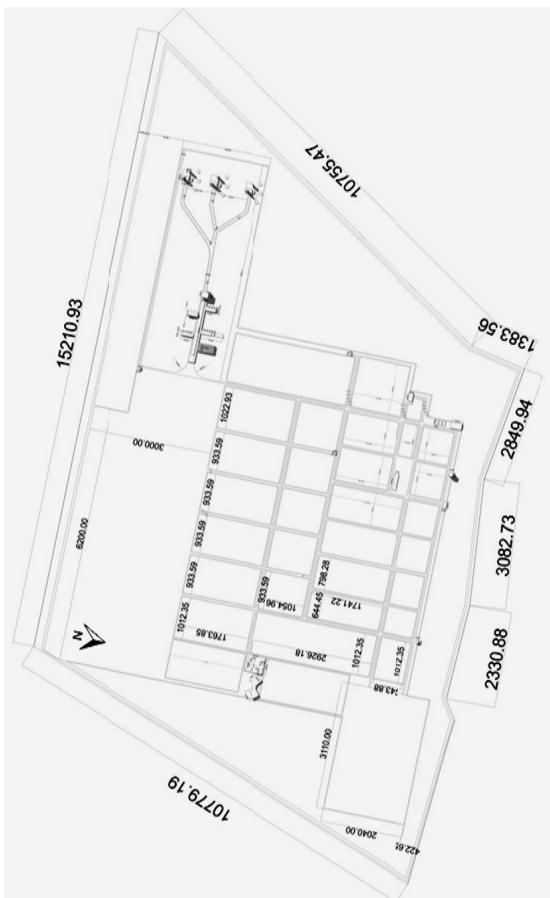
(۷) مجموعه بازدید عموم

(۸) مجموعه مراکز تحقیقاتی و آموزش فضانوردن

(۹) مجموعه مراکز رسانه‌ای، اخباررسانی و مطبوعاتی

(۱۰) فروگاه اختصاصی مربوط به پایگاه فضایی چابهار

(۱۱) منطقه مسکونی

شکل ۳- نقشه پلان کلم، یاگاه برتاب چابهار

شکل ۱ - موقعیت جغرافیایی بندر چابهار

طراحی مفهومی پاپگاه پرتاب چاپهار

زمین پایگاه پرتاب چابهار مساحتی بالغ بر ۱۴۰۰ هکتار را دارد که با توجه به شکل زمین و مساحت قابل توجه آن، محیطی ایده‌آل برای ساخت کلیه تجهیزات و ساختمان‌های یک پایگاه فضایی در سطح استاندارد جهانی را فراهم می‌کند.

شکل ۲- پلان کلی پایگاه پرتاب چابهار

- 21. Launch Pads Facilities
  - 22. Processing Complex
  - 23. Spacecraft Transportation System
  - 24. Launch Control Facilities
  - 25. Industrial Centers
  - 26. Commercial Centers
  - 27. Visitor Complex
  - 28. Research & Development Center
  - 29. Press Site
  - 30. Airport
  - 31. Residential Area

با استفاده از مطالعات صورت گرفته روی پایگاه‌های فضایی در سراسر دنیا، کلیه تجهیزات و زیرساخت‌های پایگاه فضایی چهار را می‌توان در موارد کلی، زیر خلاصه کرد:

این منابع از طریق لوله‌های اتصالی به سیستم فرونشانی صدا و آتش مرتبط گشته و میزان آب موردنیاز آن‌ها در هین هر پرتاپ و پس از آن را فراهم می‌کنند.

✓ سیستم فرونشانی صدا و آتش^{۳۶}

روی هر سکوی پرتاپ دو سیستم فرونشانی آتش و صدا نصب می‌گردد تا از فضایپما و محموله‌های آن در مقابل آسیب‌های احتمالی ناشی از انرژی‌های شدید گرمایی و آکوستیک تولید شده از سمت موتور در هین بلند شدن و پرتاپ موشک محافظت کند. این سیستم آب موردنیاز را از منابع ذخیره آب دریافت کرده و درست قبل از اختراق موتور و در هین پرتاپ فضایپما روی سکوی پرتاپ می‌پاشد. آب رهاسده روی سطح صدای شدید ناشی از موتورها را خفه می‌کند. به دلیل گرم شدن آب، حجم زیادی از دود و بخار آب در هین پرتاپ تولید می‌شود.

✓ گودال‌های انحراف شعله^{۳۷}

زیر هر سکوی پرتاپ و در جنوب آن یک گودال آتش قرار دارد که آتش و دود ناشی از پرتاپ را به سمت بازتاب‌دهنده‌های شعله هدایت می‌کند.

✓ بازتاب‌دهنده‌های شعله^{۳۸}

بازتاب‌دهنده‌های شعله سازه‌هایی به شکل سطوح شبیدار و قوسی می‌باشند که در فاصله حدود ۷۰ متری از سکوی پرتاپ پایگاه چاهار متری از پرتاپ را به سمت بازتاب‌دهنده‌های بخارها و شعله‌های آتش را بر عهده دارند.

✓ سیستم تخليه اضطراری^{۳۹}

هر کدام از سکویها دارای یک سیستم تخليه اضطراری می‌باشد که شامل لوله‌هایی به طول حدود ۶۵ متر از سکویها پرتاپ یا سکویها پرتاپ متحرک به سمت پناهگاه مقاوم در برابر انفجار^{۴۰} در عمق ۱۲ متری زیر زمین می‌باشد. این پناهگاه‌ها ذخیره‌های غذایی و حیاتی برای زندگی ۲۰ نفر برای مدت ۲۴ ساعت را در خود جای داده است. علاوه بر این پناهگاه‌های امن در اعمق زمین، یک سیستم کابلی/ریلی^{۴۱} هم وجود دارد که فضانوردان و تکنسین‌ها را در محفظه‌هایی به نام اتاقک‌های فرار^{۴۲} جهت تخليه سریع در موقع ضروری از ارتفاع حدود ۱۰۰ متری در برج سرویس ثابت با سرعت حدود ۹۰ کیلومتر در ساعت به سمت منطقه‌های امن در فاصله ۵۰۰

مجموعه سکوهای پرتاپ

در پایگاه پرتاپ چاهار مطابق با پایگاه‌های فضایی اصلی جهان و با توجه به فضای موجود، سه سکوی پرتاپ مختلف و در مجاور یکدیگر در نظر گرفته می‌شود. با توجه به آزمیوت پرتاپ و پلان ارائه شده در شکل‌های ۲ و ۳، مجموعه سکوهای پرتاپ در جنوبی‌ترین نقطه پایگاه قرار گرفته‌اند. تجهیزات مجموعه سکوهای پرتاپ پایگاه فضایی چاهار را می‌توان در موارد زیر خلاصه کرد:

✓ سکوهای پرتاپ ۱، ۲ و ۳^{۳۳}

سه سکوی پرتاپ مختلف در شمال شرقی پایگاه پرتاپ چاهار در نظر گرفته شده است. دو تای این سکوها (سکوهای ۱ و ۳) مربع شکل با ابعاد ۷۰ متر و یکی از آن‌ها (سکوی ۲) به صورت دایره‌ای با قطر ۷۰ متر در نظر گرفته می‌شود. نیروی دینامیکی بسیار زیاد وارد بر هر کدام از این سکوها ناشی از پرتاپ ماهواره‌برها از طریق سیستم فونداسیون شامل تعداد زیادی از شمع‌های بتون مسلح به خاک زیر سکوها منتقل می‌شود.

✓ کابین سرویس‌دهی^{۳۴}

در زیر هر کدام از سکوهای پرتاپ، سازه‌ای سه طبقه به نام کابین سرویس‌دهی مطابق شکل قرار دارد. این سازه در حالت عادی در محلی امن تعییه شده در زیر سکوهای پرتاپ و در محفظه‌ای بتی قرار دارد. چندین روز قبل از پرتاپ، این سازه از محل استقرار خود به زیر سکو منتقل می‌شود. با استفاده از پل‌های دسترسی مختلف، کابین سرویس‌دهی به قسمت‌های داخلی فضایپما، اعم از ماهواره‌بر و موشک، مرتبط می‌گردد و برای انجام بررسی‌های نهایی قبل از پرتاپ مورد استفاده قرار می‌گیرد.

✓ اتاق‌های ارتباطی انتهایی سکوها^{۳۵}

ارتباط بین مرکز کنترل پرتاپ، سکوی پرتاپ متحرک و فضایپما از طریق اتاق‌های ارتباطی انتهایی سکوها برقرار می‌شود. این تسهیلات شامل مجموعه‌ای دو طبقه از اتاقک‌های مختلف در زیر سکوهای پرتاپ می‌باشد که از بتون مسلح ساخته شده و در قسمت غربی گودال‌های آتش در زیر حدود ۷ متر سربار خاکی قرار دارد.

✓ منابع ذخیره آب^{۳۶}

نزدیک هر سکوی پرتاپ دو منبع ذخیره آب به شکل تقریباً مربعی و با ارتفاع حدوداً ۹۰ متر قرار دارد. ظرفیت ذخیره‌سازی هر کدام از این منابع آب نزدیک به ۹۰۰۰ مترمکعب می‌باشد.

36. Sound/Fire Suppression Water System

37. Flame Trench

38. Flame Deflector

39. Emergency Evacuation System

40. Blast-resistant Bunker

41. Cable/Slidewire System

42. Escape Basket System

32. Launch Pads I, II & III

33. Service Cabin

34. Pad Terminal Connection Rooms

35. Water Tank

جهت دسترسی خدمه به ارتفاعات بالاتر در فضایپما می‌باشد. درست قبل از مشتعل شدن و به کار افتادن موتور موشک، کلیه اتصالات بین برج سرویس‌دهی ثابت و فضایپما قطع می‌شود و پل ارتباطی روی این اتصالات به سرعت جمع شده تا از وارد آمدن هر نوع آسیب به سازه و فضایپما جلوگیری گردد.

اتفاق‌هایی به نام اتفاق‌های آماده‌سازی^{۴۸} با ابعاد ۳ متر در ۴ متر و ارتفاع ۳ متر در انتهای مسیر منتهی به فضایپما از سازه سرویس‌دهی ثابت قرار دارند. در این اتفاق‌ها، فضانوردان آماده‌سازی‌های نهایی قبل از ورود به فضایپما را انجام می‌دهند. این آماده‌سازی‌ها می‌توانند شامل پوشیدن سیستم چتر نجات و کلاه ایمنی و جداسازی واحدهای تهویه هوای قابل‌حمل باشد.

✓ سیستم ریلی^{۴۹}

برج‌های سرویس‌دهی متحرک از مسیرهای ریلی دوگانه (رفت و برگشتی) تعییه شده به سمت سکوهای پرتاب تردد می‌کنند و پس از اتمام کار از این مسیرها بر می‌گردند.

✓ برج‌های سرویس‌دهی متحرک^{۵۰}

در سمت شرقی هر کدام از سکوهای پرتاب و در امتداد سیستم‌های ریلی، سازه‌ای عظیم به ابعاد ۴۰ متر در ۴۰ متر و ارتفاع ۱۴۰ متر قرار داده شده است. این سازه بدون طبقه بوده و با سرعت ۱۲ کیلومتر بر ساعت می‌تواند روی ریل‌ها حرکت کند. پس از رسیدن به سکوی پرتاب، این برج فضایپما را در برگرفته و از برف و باران و وضعیت‌های جوی مختلف محافظت می‌کند. علاوه بر موشک و پرسنل، این برج همچنین مکانی امن برای چندین سیستم کلیدی از جمله کایبن سرویس و بخشی از سیستم سوخت‌رسانی می‌باشد.

این برج برای دسترسی پرسنل به فضایپما پیش از پرتاب و در زمان شمارش معکوس طراحی شده است. این سازه همچنین می‌تواند برای سرویس‌دهی به سکو پس از پرتاب و برای بررسی فضایپما در صورت بروز اشکال استفاده شود. با استفاده از این برج، تکسین‌ها به راحتی می‌توانند به هر قسمت از فضایپما به طور کامل دسترسی داشته باشند. پلهای دسترسی داخلی برج، بخش‌های فوقانی فضایپما و قسمت‌های بارگیری را احاطه می‌کنند. این برج همچنین به آسانسور، جرثقیل، تهویه و تجهیزات کنترل آب و هوا و یک سیستم تخلیه اضطراری خاص مجهر است. [۷، ۱۰ و ۱۲]

متری از سکو هدایت می‌کند. در این فاصله افراد می‌توانند در اتفاق‌هایی امن پناه بگیرند. همچنین حامل‌هایی در این قسمت قرار دارند که فضانوردان مصدوم را از مجتمع پرتاب به مکان‌های امن دورتر منتقل می‌کنند.

Emergency Evacuation System

شکل ۴- سیستم تخلیه اضطراری

✓ تأسیسات گازهای تحت فشار^{۴۳}

در نزدیکی هر کدام از سکوهای پرتاب، سازه‌ای برای ذخیره و پخش گازهای تحت فشار قرار دارد که از طریق لوله‌های زیرزمینی به سکوی پرتاب و فضایپما مرتبط شده و در صورت نیاز مواد موردنیاز آن‌ها را فراهم می‌کند.

✓ منابع ذخیره سوخت‌های اکسیژن و هیدروژن^{۴۴}

در نزدیکی هر کدام از سکوهای پرتاب، منابعی برای ذخیره سوخت‌های اکسیژن و هیدروژن موردنیاز برای فضایپماها در موقع ضروری قرار دارد.

✓ لوله‌های انتقال اکسیژن و هیدروژن^{۴۵}

منابع ذخیره سوخت‌های اکسیژن و هیدروژن با اتصالات و لوله‌هایی در زیر زمین به سکوهای پرتاب مرتبط می‌شوند. این اتصالات با قابلیت تحمل فشارهای بالا قادرند تا گازهای اکسیژن و هیدروژن را از خود عبور داده و به فضایپماها برسانند. این لوله‌ها همچنین وظیفه تخلیه گازهای سمی و خطرناک ناشی از پرتاب فضایپما را بر عهده دارند.

✓ ایستگاه‌های ذخیره نفت سفید^{۴۶}

در نزدیکی هر کدام از سکوهای پرتاب، منابعی برای ذخیره نفت سفید یا کروزن موردنیاز برای فضایپماها در موقع ضروری قرار دارد.

✓ برج‌های سرویس‌دهی ثابت^{۴۷}

در مجاورت هر کدام از سکوهای پرتاب و در قسمت شمالی آن‌ها، یک برج سرویس‌دهی ثابت قرار دارد که ابعاد آن در حدود ابعاد سکوهای پرتاب می‌باشد. این برج‌ها علاوه بر ثابت بودن، قابلیت چرخیدن دور سکوی پرتاب را نیز دارند. این برج‌ها کار سوخت‌رسانی، بارگیری و رفت و آمد خدمه پایگاه به داخل فضایپما را تسهیل می‌بخشند و دارای آسانسورهایی

43. Compressed Gas Facilities

44. Oxygen/Hydrogen Burning Pond

45. Oxygen/Hydrogen Vent Lines

46. Kerosene Storage Stations

47. Fixed Service Tower/Umbilical Tower

✓ ساختمان مونتاژ تقویت‌کننده‌ها^{۵۱}

در این ساختمان ۵۵ متری با مساحتی حدود ۸۰۰۰۰ مترمربع، تقویت‌کننده‌های موشک‌ها و فضایپیماها ساخته و مونتاژ می‌گردد.

✓ ساختمان پردازش ماهواره‌ها^{۵۲}

این مجتمع یکی از ساختماهای اصلی در نظر گرفته شده برای پایگاه پرتاب چابهار می‌باشد که مساحتی حدود ۳۷۵۰۰ مترمربع با ابعاد ۱۲۵ متر در ۳۰۰ متر دارد. این ساختمان مرکز اصلی ساخت، آماده‌سازی و پردازش ماهواره‌ها می‌باشد. این مرکز یک ساختمان ۸ طبقه به ارتفاع حدود ۴۰ متر می‌باشد و مجهز به سیستم‌های تنظیم دما و تهویه هوا و همچنین دو جرثقیل ۵۰ تنی به ارتفاع حدود ۳۴ متر می‌باشد.

✓ ایستگاه خنثی‌سازی و سوخت‌رسانی^{۵۳}

این ایستگاه یک مجموعه ۴ طبقه برای ذخیره‌سازی سوخت موردنیاز فضایپیماها می‌باشد. این مجموعه به تجهیزات کنترل آب و هوا مجهز بوده و از سیستم‌های امنیتی خاصی برای جلوگیری از اشتعال مواد سوختی برخوردار است.

✓ مجتمع پردازش، آماده‌سازی و انبار موشک‌ها و ماهواره‌برها^{۵۴}

در این مجتمع، کلیه مراحل آماده‌سازی و پردازش موشک‌ها و ماهواره‌ها انجام می‌شود. همچنین در این ساختمان مکانی برای انبار ماهواره‌برها قبل از اعزام به ساختمان مونتاژ در نظر گرفته شده است.

✓ مجتمع نیروی محرکه و ذخیره‌سازی اکسیژن و نیتروژن^{۵۵}

در این مجتمع، سوخت‌های اکسیژن و نیتروژن موردنیاز ماهواره‌برها تأمین می‌شود. این مجموعه ابعادی در حدود ۲۵۰ متر در ۱۲۵ متر داشته و مجهز به آزمایشگاه‌های شیمی و فیزیک می‌باشد.

✓ گالری انتقال^{۵۶}

کلیه ساختمان‌های مجموعه پردازش، اعم از ساختمان‌های پردازش، سوخت‌رسانی و نیروی محرکه، با استفاده از ساختمانی راهرومانند به نام گالری انتقال با طول حدود ۱۶۰۰ متر و عرض ۱۵۵ متر به یکدیگر متصل می‌شوند.

✓ ساختمان مونتاژ^{۵۷}

یکی از مهم‌ترین سازهای در نظر گرفته شده برای پایگاه پرتاب چابهار، ساختمان مونتاژ می‌باشد که در انتهای گالری انتقال قرار گرفته و مونتاژ و برهم‌زنی کلیه قطعات ماهواره‌برها و ماهواره‌ها در

شکل ۵- سکوهای پرتاب در پایگاه پرتاب چابهار

مجموعه پردازش فضایپیماها و ماهواره‌ها

این مجموعه شامل تعدادی ساختمان با عملکرد مستقل می‌باشد که توسط سازه‌ای راهرومانند به یکدیگر مرتبط می‌شوند. در این مجموعه، ماهواره‌برها و ماهواره‌ها در ساختمان‌های مجزا ساخته شده و در ساختمان‌های دیگر عملیات سوخت‌رسانی انجام می‌شود. در انتهای نیز، این قسمت‌ها در ساختمان مونتاژ، به یکدیگر متصل شده و آماده اعزام به سمت سکوهای پرتاب می‌شوند. وجود کلیه این ساختمان‌ها در مجاورت یکدیگر، یک مرکز متتمرکز پردازش و مونتاژ را به وجود می‌آورد که تمام فعالیت‌های آماده‌سازی این مرکز فضایی را تثبیت می‌کند. موشک‌ها و فضایپیماها با اندازه‌های مختلف همچنان در داخل کارگاه‌های تخصصی آماده می‌شوند، با این تفاوت که همه آن‌ها در کنار یکدیگر قرار دارند و با یک راهروی واحد به یکدیگر مرتبط می‌شوند. چنین راه حل ابتکاری، برای به حداقل رساندن حجم هر یک از ساختمان‌های اختصاصی، از بین بردن تفکیک زیربنایی پشتیبانی، انجام تمامی فعالیت‌های آماده‌سازی فضایپیما زیر یک سقف و امکان گسترش آینده این مرکز پیش‌بینی شده است. شایان ذکر است که مجموعه پردازش مجهز به سیستم آب‌شیرین کن برای مصارف صنعتی بوده که آب ورودی از دریا را اصلاح و آماده مصرف در پایگاه می‌کند. مجموعه پردازش شامل ساختمان‌ها و تجهیزات زیر می‌باشد:

51. Booster Integration Building

52. Spacecraft/Payload Processing Building

53. Fueling & Neutralization Station / Power Supply, Charging & Battery Station

54. Rocket Processing, Preparation & Storage Complex

55. Propellant Complex (Oxygen & Nitrogen Plant)

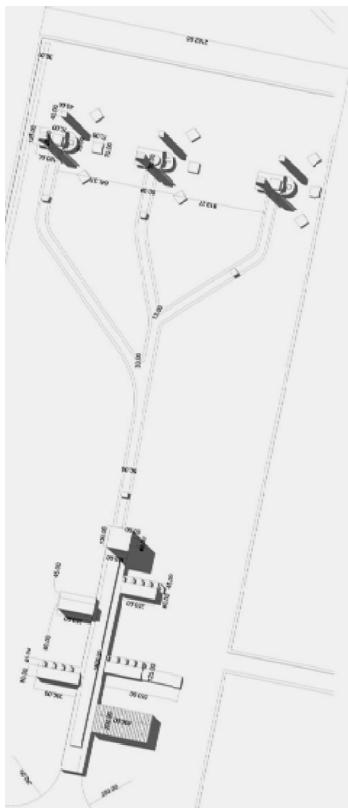
56. Transfer Gallery

57. Vehicle Assembly Building (VAB)

سکوی پرتاب متحرک منتقل می‌کند و سپس سکو را به ساختمان مونتاژ برمی‌گرداند. این سیستم به ابعاد ۴۰ متر در ۴۶ متر و به ارتفاع ۷ متر در نظر گرفته شده است. هر کرالر وزنی معادل ۳۰۰۰ تن بدن بار و سرعت حداقل حدود ۱/۶ کیلومتر بر ساعت به همراه بار را دارد. همچنین به یک سیستم متعادل سازی مجهز است که سازه پرتالی را در حین انتقال به بالای سکوی پرتاب متعادل کرده و به صورت عمود نگه می‌دارد. مسیر انتقال کرالر و سکوی پرتاب متحرک یک مسیر آسفalte دوطرفه به عرض ۵۰ متر می‌باشد. در قسمت میانی این مسیر، یک جاده فرعی به صورت پارکینگ در نظر گرفته شده است تا در صورت بروز مشکلات فنی، سیستم کرالر به همراه سکوی پرتاب متحرک در این مکان استقرار یابند. در کنار مسیر اصلی دو باند برای عبور سکوی پرتاب متحرک، یک جاده آسفالتی دوطرفه ماشین رو نیز تعییه شده است.

شکل ۶- مجموعه پردازش فضایپیماها و ماهواره‌ها در پایگاه پرتاب چابهار

شکل ۷- نقشه پلان سکوهای پرتاب و مجتمع پردازش در پایگاه پرتاب چابهار

این مرکز انجام می‌گیرد. این سازه عظیم بدون طبقه بوده و حجمی بالغ بر ۳۷۰۰۰۰۰ مترمکعب با ابعاد ۱۵۰ متر در ۱۵۵ متر و ارتفاع ۱۶۰ متر دارد. این سازه دارای ۴ در ورودی اصلی بوده هر کدام ارتفاعی برابر با ۱۴۰ متر داشته و دارای ۷ پانل عمودی و ۴ پانل افقی می‌باشد و حدود ۴۵ دقیقه زمان برای باز یا بسته کردن آن لازم است. ورودی غربی آن به راهروی انتقال منتهی می‌شود. یک در کوچکتر در قسمت جنوبی این سازه برای عبور مهندسین و وسائل عادی تعییه شده است که در جلوی پارکینگ قرار دارد. جهت بلندکردن و جابجایی قطعات مختلف فضایپیماها، ساختمان مونتاژ مجهز به ۵ جرثقیل هوایی می‌باشد. همچنین تعداد زیادی وسیله دیگر جهت جابجایی قطعات متفاوت و کوچکتر در این ساختمان در نظر گرفته شده است. همچنین ساختمان مونتاژ دارای تجهیزات تهویه هوا و کنترل رطوبت بوده و ۱۲۵ دستگاه تهویه روی سقف آن قرار دارد. به این ترتیب، هوای داخل ساختمان در هر ساعت به طور کامل تعویض خواهد شد. [۱۱، ۱۲، ۱۳ و ۱۵]

مجموعه انتقال فضایپیما از محل پردازش و مونتاژ تا سکوهای پرتاب

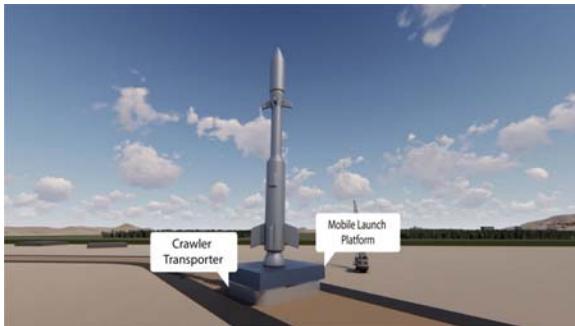
این مجموعه شامل کلیه زیرساخت‌هایی است که فضایپیما را از محل پردازش و مونتاژ به محل سکوهای پرتاب هدایت می‌کند. این زیرساخت‌ها به شرح زیر هستند (شکل‌های ۶ و ۷):

✓ سیستم‌های انتقال دهنده کرالر^{۵۸}

سیستم انتقال دهنده کرالر یک جفت وسیله مکانیکی جهت جابجایی فضایپیما از ساختمان مونتاژ به سمت سکوهای پرتاب ۱، ۲ و ۳ می‌باشد. ظرفیت حمل و ابعاد کرالر با توجه به مطالعه مقایسه‌ای با پیشرفته‌ترین پایگاه‌های پرتاب سراسر دنیا برای حمل پیشرفته‌ترین و سنگین‌ترین‌های ماهواره‌برهای احتمالی انتخاب شده است. از آنجا که بسیاری از اطلاعات موردنیاز در مورد مشخصات ماهواره‌برهای احتمالی، نظری ابعاد، وزن، روش حمل، شارژ سوخت و ... از جمله اطلاعات محروم‌نامه‌ای به شمار می‌رود که در اختیار هر شخص یا ارگانی قرار داده نمی‌شود، لذا امکان استفاده از این مشخصات به عنوان پارامترهای ورودی در این تحقیق وجود ندارد. بنابراین بهترین راهکار، مراجعه به پیشرفته‌ترین پایگاه‌های سراسر دنیا و الگوگیری از آن‌هاست تا از این طریق بتوان پایگاهی با استانداردهای جهانی برای ظرفیت‌های مختلف پرتاب ماهواره‌بر طراحی نمود. سیستم انتقال دهنده کرالر طراحی شده، باید توانایی حمل حدود ۶۰۰۰ تن بار را داشته باشد و حداقل سه مورد از آن‌ها به حالت فعال در یک زمان در پایگاه وجود داشته باشد. سیستم انتقال دهنده کرالر، انواع مختلف فضایپیماها را روی

✓ سکوهای پرتاب متحرک^۶

سکوی پرتاب متحرک یکی از سه سازه فعال دو طبقه در نظر گرفته شده در پایگاه پرتاب چابهار است که برای نگهداری سیستم فضاییما در طول مراحل ساخت و پرتاب، شامل مراحل مونتاژ در ساختمان مونتاژ و مراحل انتقال به سکوهای پرتاب، مورد استفاده قرار می‌گیرد. هر سکوی پرتاب متحرک با ابعاد ۴۸ متر در ۴۰ متر و ارتفاع حدود ۸ متر، وزنی حدود ۳۷۵۰ تن بدون بار دارد. سکوی پرتاب متحرک در حالت سکون روی ۶ پایه ۶/۷ متری سوار می‌شود. سکوی پرتاب متحرک به همراه متعلقات توسط سیستم انتقال دهنده کرالر به سکوی پرتاب منتقل می‌شود. پس از پرتاب نیز، سیستم انتقال دهنده کرالر، سکوی پرتاب متحرک خالی را برای آماده‌سازی جهت پرتاب بعدی به ساختمان مونتاژ بازمی‌گرداند (شکل ۸) [۶ و ۷].

شکل ۸- سیستم‌های انتقال دهنده کرالر و سکوی پرتاب متحرک

مجموعه مرکزی کنترل و ارزیابی پرتابها

این مجموعه شامل دو ساختمان اصلی جهت کنترل و ارزیابی پرتاب‌های صورت گرفته از پایگاه فضایی چابهار در نظر گرفته شده است. این دو ساختمان مرکزی عبارتند از:

✓ مرکز کنترل پرتاب

مرکز کنترل پرتاب در پایگاه فضایی چابهار جهت هدایت و کنترل پرتاب‌ها از سکوهای پرتاب در نظر گرفته شده است. این مرکز که در قسمت شرقی پایگاه و در نزدیکی ساختمان مونتاژ قرار دارد، ساختمانی ۴ طبقه با ابعاد ۶۰ متر در ۳۰ متر بوده و پارکینگی اختصاصی روی روی آن در نظر گرفته شده است. این ساختمان شامل ادارات، تلمتری، تجهیزات ریدیابی و ابزارگزاری، سیستم آنالیز اتوماتیک پرتاب و ۴ اتاق آتش می‌باشد.

کلیه عملیات پرتاب از اتاق آتش واقع در ساختمان کنترل پرتاب هدایت می‌شود. مسئولیت کنترل تقویت کننده‌ها و فضاییماها از ابتدا تا لحظه پرتاب بر عهده اتاق آتش می‌باشد.

مجموعه انتقال فضاییما از محل پردازش و مونتاژ تا سکوهای پرتاب

این مجموعه شامل کلیه زیرساخت‌هایی است که فضاییما را از محل پردازش و مونتاژ به محل سکوهای پرتاب هدایت می‌کند. این زیرساخت‌ها به شرح زیر می‌باشند:

✓ سیستم‌های انتقال دهنده کرالر^۵

سیستم انتقال دهنده کرالر یک جفت وسیله مکانیکی جهت جابجایی فضاییما از ساختمان مونتاژ به سمت سکوهای پرتاب ۱، ۲ و ۳ می‌باشد. ظرفیت حمل و ابعاد کرالر با توجه به مطالعه مقایسه‌ای با پیشرفته‌ترین پایگاه‌های پرتاب سراسر دنیا برای حمل پیشرفته‌ترین و سنگین‌ترین های ماهواره‌برهای احتمالی انتخاب شده است. از آنجا که بسیاری از اطلاعات موردنیاز در مورد مشخصات ماهواره‌برهای احتمالی، نظیر ابعاد، وزن، روش حمل، شارژ سوت و ...، از جمله اطلاعات محروم‌های به شمار می‌رود که در اختیار هر شخص یا ارگانی قرار داده نمی‌شود، لذا امکان استفاده از این مشخصات به عنوان پارامترهای وروودی در این تحقیق وجود ندارد. بنابراین بهترین راهکار، مراجعه به پیشرفته‌ترین پایگاه‌های سراسر دنیا و الگوگیری از آن‌هاست تا از این طریق بتوان پایگاهی با استانداردهای جهانی برای ظرفیت‌های مختلف پرتاب ماهواره‌بر طراحی نمود. سیستم انتقال دهنده کرالر طراحی شده، باید توانایی حمل حدود ۴۰۰۰ تن بار را داشته باشد و حداقل سه مورد از آن‌ها به حالت فعال در یک زمان در پایگاه وجود داشته باشد. سیستم انتقال دهنده کرالر، انواع مختلف فضاییماها را روی سکوی پرتاب متحرک منتقل می‌کند و سپس سکو را به ساختمان مونتاژ برمی‌گرداند. این سیستم به ابعاد ۴۰ متر در ۴۶ متر و به ارتفاع ۷ متر در نظر گرفته شده است. هر کرالر وزنی معادل ۳۰۰۰ تن بدون بار و سرعت حداکثر حدود ۱/۶ کیلومتر بر ساعت به همراه بار را داراست. همچنین به یک سیستم متعادل‌سازی مجهز است که سازه پرتایی را در حین انتقال به بالای سکوی پرتاب متعادل کرده و به صورت عمود نگه می‌دارد. مسیر انتقال کرالر و سکوی پرتاب متحرک یک مسیر آسفalte دوطرفه به عرض ۵۰ متر می‌باشد. در قسمت میانی این مسیر، یک جاده فرعی به صورت پارکینگ در نظر گرفته شده است تا در صورت بروز مشکلات فنی، سیستم کرالر به همراه سکوی پرتاب متحرک در این مکان استقرار یابند. در کنار مسیر اصلی دو بانده برای عبور سکوی پرتاب متحرک، یک جاده آسفالتی دوطرفه ماشین‌رو نیز تعییه شده است (شکل ۸).

شکل ۱۱- نقشه پلان مراکز کنترل و ارزیابی پرتابها و مجموعه مراکز صنعتی در پایگاه پرتاب چابهار

ساختمان‌های مرکز صنعتی پایگاه فضایی چابهار به صورت زیر در نظر گرفته می‌شود:

✓ مرکز فرماندهی

مرکز فرماندهی یک ساختمان سه طبقه با مساحت حدود ۴۸۰۰ مترمربع و با ابعاد حدود ۱۲۰ متر در ۴۰۰ متر میباشد. این ساختمان مرکز اصلی فرماندهی و امور اداری در پایگاه پرتاب چابهار میباشد و شامل ادارات متعدد برای فرمانده و رئیس پایگاه، کارمندان مرکز مدیریت، پرسنل پرواز، پیمانکاران و کارمندان اداری کل پایگاه میباشد. همچنین در این ساختمان چندین کتابخانه و محل ذخیره آرشیو فیلمها و عکس های مرتبط با پایگاه و پرتاب های انجام شده قرار دارد.

ساختمان اجرایی ✓

این مرکز ساختمانی پنج طبقه و با ابعاد ۱۰۰ متر در ۲۰۰ متر می-باشد. بخشی از محموله‌های فضایی در این مرکز پردازش، موئیز و کنترل می‌گردد. این ساختمان مجهز به کارگاه‌هایی می‌باشد تولید و بررسی کارایی فضایی‌ها که برای پرتاب انسان به فضا به کار می‌روند را بر عهده دارند. همچنین افامتگاه خدمه فضانورد و قسمت آمداده‌سازی فضانوردان پیش از پرواز در این ساختمان قرار دارد.

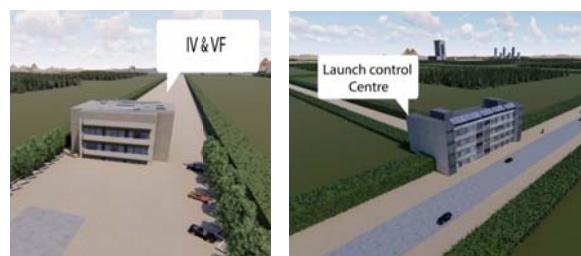
✓ تجهیزات ابزارگذاری مرکزی

ساختمانی سه طبقه با مساحتی بالغ بر ۱۴۰۰۰ مترمربع و با ابعاد ۸۰ متر در ۱۸۰ متر می‌باشد که در بالای آن، آشیانه‌های متعدد وجود دارد. این ساختمان مرکز ابزارگذاری فضایی‌ها و هسته مرکزی پردازش داده در پایگاه فضایی چاپهار می‌باشد که شامل ادارات، آزمایشگاه‌ها، ایستگاه‌های آزمایشی و انبار وسایل ابزارگذاری می‌باشد. در این مجموعه همچنین انواع ایرانیانه‌ها و

پس از اینکه کلیه ارتباطات بین برج مرکزی و فضای پایما قطع شده و پرتاب صورت گرفت، مسئولیت کنترل به ادارات دیگر این مرکز محول می‌شود. اعضای اصلی مجموعه کنترل پرتاب مستقر در اتاق آتش عبارتند از: مدیر پرتاب، مدیر جریان، مدیر آزمایشات، مسئول انجام آزمایش ماهواره و ماهواره‌بر، مسئول انجام آزمایش تقویت‌کننده، مسئول انجام آزمایش ظرفیت حمل بار، هماهنگ‌کننده سیستم آنالیز پرتاب، سرپرست عملیات در محدوده زمین و مهندس تنظیم سنج پرتاب.

✓ مرکز بررسی و تأیید مستقل

ساختمان بررسی و تأیید مستقل، ساختمنی تحت نظر مستقیم آژانس فضایی جمهوری اسلامی ایران است که مستقل از مرکز کنترل پرتاب، وظیفه بررسی، کنترل و نظارت بر کلیه اقدامات پایگاه فضایی چابهار را بر عهده دارد. این مرکز، ساختمنی مربوعی و دو طبقه با ابعاد ۵۰ متر در ۵۰ متر بوده و در راستای تحقق هدف رسیدن به بالاترین سطح ایمنی در طول پرتاب‌های پایگاه فضایی چابهار در نظر گرفته شده است (شکل ۹ [۶ و ۷]).

شکل ۹- مرکز کنترل پرتاب و مرکز پرسی و تأیید مستقل در پایگاه پرتاب چابهار

مجموعه مراکز صنعتی ۶۱

این مجموعه شامل مراکز اصلی فرماندهی و اداری پایگاه پرتا
چابهار است. این مجموعه همچنین چند ساختمان اصلی دیگر جهت
ذخیره‌سازی سوخت، ابزارگزاری و تجهیزات مربوط به ایستگاه فضایی
را در برمیگیرد (شکل ۱۰).

شکل ۱۰ - مجموعه مراکز صنعتی، بایگاه و تاب حارها.

شکل ۱۲- مجموعه مراکز تجاری پایگاه پرتاب چابهار

مجموعه بازدید عموم (مجتمع بازدید)^{۶۸}

در قسمت غربی پایگاه پرتاب چابهار، مجموعه‌ای برای بازدید عموم جهت نمایش دستاوردهای فضایی جمهوری اسلامی ایران در نظر گرفته شده است. این مجموعه مساحتی بالغ بر ۲۰ هکتار با ابعادی برابر با ۴۰۰ متر در ۵۰۰ متر دارد و شامل تجهیزات زیر می‌باشد:

✓ سالن‌های آیی مکس^{۶۹}

دو سالن تئاتر آیی مکس پیش‌بینی شده در مجموعه بازدید پایگاه چابهار برای نمایش فیلم‌هایی از روند طراحی ماهواره‌ها، فضایی‌ها، موشک‌ها و سایر دستاوردهای فضایی جمهوری اسلامی ایران به کار می‌رود.

✓ تالار مشاهیر فضانوردی

تالار مشاهیر در مجموعه بازدید جهت نمایش تاریخچه زندگی محققین عرصه فضا و فضانوردان کشور در نظر گرفته شده است.

✓ شبیه‌ساز سفر به فضا^{۷۰}

این مرکز برای علاقهمندان و داوطلبان برای کسب تجربه سفر فضایی تعبیه شده و شرایط محیطی، فشار، دما و سایر پارامترهای فضایی را شبیه‌سازی می‌کند.

✓ اتاق جلسات

اتاق جلسات محل برگزاری جلسات و نشست‌ها در مجتمع بازدید جهت ارائه تجربیات آموزشی فضانوردان به عموم مردم می‌باشد.

✓ راهروی نمایش دستاوردهای فضایی

در قسمت‌های مرکزی مجتمع بازدید و در بین ساختمان‌ها و تجهیزات ذکر شده، انواع دستاوردهای فضایی کشور در مناطق مختلف در معرض دید عموم قرار گرفته است. این قسمت شامل نمایش انواع مختلفی از فضایی‌ها، موشک‌های تاریخی و جذابیت‌های متفاوت از تاریخ و آینده پرواز فضایی انسان و

وسایل پیشرفته الکترونیکی جهت کاهش، آنالیز و ارسال داده‌های تلمتری به مراکز دیگر پایگاه مستقر شده‌اند.

✓ تجهیزات پردازش عمودی

ساختمان تجهیزات پردازش عمودی ساختمانی مرتفع با ابعاد ۹۰ متر در ۹۰ متر با ارتفاع ۱۴۰ متر می‌باشد که فضایی‌ها در آن به صورت ایستاده و عمودی مورد پردازش قرار می‌گیرند. با استفاده از دو جرثقیل هوایی، راه ارتباطی با فضایی‌ها برقرار شده و تکنسین‌ها می‌توانند آن‌ها را بررسی کنند.

✓ ساختمان نگهداری و بررسی مواد مشتعل سازی

این مجتمع از سه ساختمان مجزا تشکیل شده است که به دلیل مواد خطرناکی که در آن‌ها نگهداری می‌شود از سایر بخش‌های صنعتی جدا شده است. این مجتمع برای ذخیره‌سازی و پردازش مواد انفجری و قابل اشتعال مورداستفاده در موتورهای اصلی^{۶۲} و سیستم کنترل عکس العمل موشک و ماهواره‌بر^{۶۳} و همچنین سیستم‌های ردیابی مداری برای فضایی‌ها^{۶۴} در نظر گرفته شده است. این ساختمان‌ها همچنین به عنوان اتبار و پناهگاه موقت ضایعات خطرناک قبل از دفع نهایی آن‌ها به شمار می‌رود.

✓ تجهیزات پردازش ایستگاه فضایی^{۶۵}

ساختمان سه طبقه‌ای با ابعاد ۱۵۰ متر در ۲۷۰ متر می‌باشد که در نزدیکی ساختمان اجرایی قرار دارد. این مجموعه برای تولید، ایجاد و پردازش ایستگاه فضایی بین‌المللی^{۶۶} و سخت‌افزارهای پرواز و مولفه‌های ساختاری آن به کار می‌رود و شامل آزمایشگاه‌های متعدد می‌باشد [۱۵-۶].

مجموعه مراکز تجاری^{۶۷}

به عنوان بخشی از پروژه توسعه تجاری صنعت فضایی کشور در منطقه، پایگاه پرتاب چابهار می‌تواند تعدادی از امکانات خود را به مراکز دیگر خصوصی و دولتی اجاره دهد. از جمله مهم‌ترین این امکانات می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: مجموعه بازدید عموم برای استفاده‌کنندگان چندمنظوره، تجهیزات فرود موشک در فرودگاه پایگاه، تجهیزات آنالیز فضایی‌ها، سکوهای پرتاب آزاد در زمان‌های مشخص، ساختمن اجرایی و نظارت و تجهیزات نگهداری و بررسی مواد مشتعل سازی. کلیه کارهای اداری مربوط به اجاره این امکانات که مستلزم ارتباط با مراکز مختلف کشور و حتی منطقه می‌باشد، در ساختمنی سه‌طبقه با ابعاد ۵۰ متر در ۸۰ متر در قسمت جنوبی پایگاه پرتاب چابهار انجام می‌شود (شکل ۱۲) [۶ و ۷].

62. Main Engines

63. Space Shuttle Reaction Control System

64. Orbital Manoeuvring System

65. Space Station Processing Facility

66. International Space Station

67. Commercial Centers

شکل ۱۴ - مجموعه مراکز تحقیقاتی و آموزش فضانوردان در پایگاه پرتاب چابهار

شکل ۱۵ - نقشه پلان مجتمع بازدید و مجموعه مراکز تحقیقاتی و آموزش فضانوردان در پایگاه پرتاب چابهار

مجموعه مراکز اخباررسانی و مطبوعاتی
سایت اخباررسانی و مطبوعاتی به صورت مراکزی رسانه‌ای در پایگاه پرتاب چابهار در نظر گرفته شده است که محل استقرار خبرنگاران و روزنامه نگاران در کلیه پرتاب‌های فضایی از این پایگاه خواهد بود. این سایت مساحتی حدود ۲۵۰۰ مترمربع داشته و در قسمت شمالی پایگاه پرتاب، بالای مجموعه پردازش و در فاصله‌ای حدود ۵ کیلومتر از سکوی‌های پرتاب قرار دارد. این مجموعه را می‌توان به سه بخش تقسیم کرد:

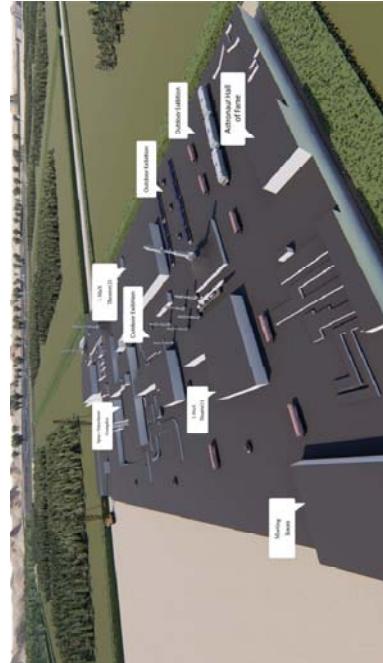
✓ سایت مطبوعاتی^{۷۳}

این سایت به صورت یک ساختمان هفت طبقه با ابعاد ۲۰ متر در ۳۰ متر در نظر گرفته شده است که شامل ادارات مختلف و سالن کنفرانس می‌باشد. کنفرانس‌های مطبوعاتی مسئولین پایگاه و مقامات کشوری و لشکری برای توضیح در مورد پیشرفت‌های حاصله و پرتاب‌های انجام‌شده و پیش‌رو در این مکان برگزار می‌گردد.

✓ مرکز اخبار^{۷۴}

مرکز اخبار پایگاه چابهار به صورت ساختمانی هشت طبقه با

робات‌ها می‌باشد. در این قسمت، همچنین تورهای مختلفی با اتوبوس برای علاقهمندان به صنعت فضایی تدارک دیده شده است. [۶، ۷، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۰ و ۱۵]

شکل ۱۳ - مجتمع بازدید پایگاه پرتاب چابهار

مجموعه مراکز تحقیقاتی و آموزش فضانوردان

جب مجتمع بازدید و در قسمت غربی آن، مجموعه‌ای از مراکز تحقیقاتی و آموزشی با مساحت ۱۶۰۰۰ مترمربع تعییه شده‌اند. دو ساختمان اصلی این مجموعه به شرح زیر می‌باشند:

✓ مرکز تحقیقات و توسعه صنعت فضایی^{۷۵}

این مرکز می‌تواند قطب علمی کشور در صنعت فضایی بوده و با کلیه دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور و سراسر دنیا در ارتباط باشد. کلیه مهندسین و تکنسین‌های صنعت هوافضا و دیگر صنایع مرتبط می‌توانند در این مرکز مشغول به کار شده و در پیشبرد اهداف فضایی کشور سهیم باشند. وجود چنین مرکز تحقیقاتی در داخل یک پایگاه فضایی مدرن پایگاه پرتاب چابهار امری ضروری می‌باشد.

✓ مرکز آموزش فضانوردان^{۷۶}

این مرکز شامل انواع کلاس‌های درس تئوری و عملی با آزمایشگاه‌های مختلف و با امکانات مجهز برای آموزش فضانوردان و همچنین مهندسین و تکنسین‌های صنعت فضایی کشور در نظر گرفته شده است. [۱۵، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳]

73. Press Site

74. News Media Facility

71. Research and Development Area (R&D)

72. Astronaut Training Center

شکل (۱۸) نشان داده شده است. منطقه مسکونی طراحی شده دارای آپارتمان‌های ۶، ۱۲ و ۱۶ طبقه مبله با طراحی مدرن بوده که ظرفیت اسکان حدود ۲۰۰۰۰ نفر را دارا می‌باشد. کل این منطقه به چهار قسمت تقسیم‌بندی می‌شود:

- ✓ محل اسکان موقت و اولیه برای اسکان کارکنان و تکنسین‌های جدید.
- ✓ شهرک علمی برای اسکان مهندسین و تکنسین‌های برنامه‌های فضایی.
- ✓ شهرک اداری برای مسئولین کارهای اداری و فرماندهی پایگاه.
- ✓ آپارتمان‌های شخصی برای مقامات کشوری و لشکری علاوه بر ساختمان‌ها، این منطقه مسکونی شهرک‌مانند شامل پارک‌ها، مغازه‌ها، مدرسه، دانشگاه و ... می‌باشد [۱۱ و ۱۲].

نقشه کلی پایگاه پرتاب چابهار

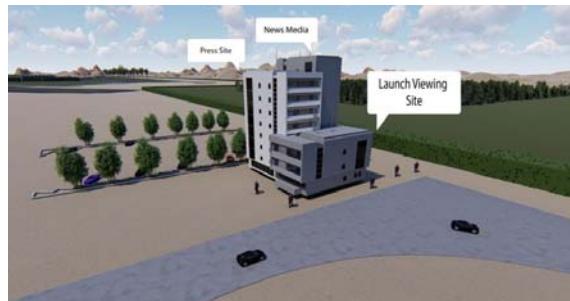
نقشه کلی پایگاه پرتاب چابهار به صورت شکل (۱۸) و (۱۹) ارائه شده است. شایان ذکر است که در این مقاله، سعی شده است تا بهترین انتخاب‌ها و جانمایی‌ها با توجه به پلان و تجهیزات پایگاه‌های پیشرفته اجرا گردد. مراجعه به تجهیزات این پایگاه‌های پرتاب، که در مراجع این مقاله به آن‌ها اشاره شده است، می‌تواند بهترین صحبت‌سنجدی برای پلان و تجهیزات ارائه شده برای پایگاه پرتاب چابهار باشد.

شکل ۱۷- فرودگاه اختصاصی در پایگاه پرتاب چابهار

ابعاد ۳۰ متر در ۳۰ متر و مجاور سایت مطبوعاتی در نظر گرفته شده است. این مرکز جهت جمع‌آوری اطلاعات و اخبار جدید از پایگاه پرتاب چابهار و سایر پایگاه‌های دنیا و باز نشر آن‌ها از طریق رادیو و تلویزیون مورد استفاده قرار خواهد گرفت. این مرکز شامل ۱۵ دفتر پشتیبانی سایت، محل کار رسانه‌های مختلف و کتابخانه رسانه‌ای می‌باشد.

- ✓ محل تماشای پرتاب‌ها^{۷۵}
- این مکان یک سایت بالکن‌مانند و با ابعاد ۲۰ متر در ۵۰ متر می‌باشد و محل استقرار کلیه خبرنگاران و روزنامه‌نگاران برای تماشای پرتاب‌ها می‌باشد [۱۴، ۱۱، ۱۰، ۷ و ۱۲].

شکل ۱۶- مجموعه مراکز اخبارسازی و مطبوعات در پایگاه پرتاب چابهار

فروندگاه اختصاصی مربوط به پایگاه فضایی چابهار^{۷۶}

با توجه به اطلاعات بدست‌آمده از محل پایگاه پرتاب چابهار و تسهیلات اطراف این پایگاه، فرودگاهی متعلق به ارتش جمهوری اسلامی ایران در نزدیکی آن وجود دارد. گرچه می‌توان از این فرودگاه برای رفت‌آمد و حمل و نقل تجهیزات استفاده کرد، بهتر است پایگاه پرتابی در سطح استانداردهای جهانی مانند پایگاه فضایی چابهار دارای فرودگاه اختصاصی باشد. این فرودگاه در قسمت شمال غربی پلان پایگاه پرتاب با ابعادی حدود ۳۰۰۰ متر تعیینه شده است. این فرودگاه شامل تجهیزات فرود هواپیمای مسافربری، تجهیزات و باند فرود موشک و هواپیماهای باربری، تاسیسات آتش‌نشانی برای جلوگیری از حوادث احتمالی برای فضایپیماها و هواپیماهای ترمینال مسافربری و باربری، بخش تشریفات برای ورود و خروج مقامات و بخشی مجزا برای هواپیماهای جستجو و نجات در سمت مخالف باندهای اصلی می‌باشد [۱۲، ۱۱، ۷ و ۶].

منطقه مسکونی^{۷۷}

در قسمت جنوب غربی پایگاه پرتاب چابهار، یک منطقه مسکونی با مساحتی بالغ بر ۶۴۰ هکتار برای اسکان مهندسین، تکنسین‌ها و مقامات در نظر گرفته شده است. نمایی شماتیک از این مجموعه در

75. Launch Viewing Site / Launchpad View Site

76. Airport

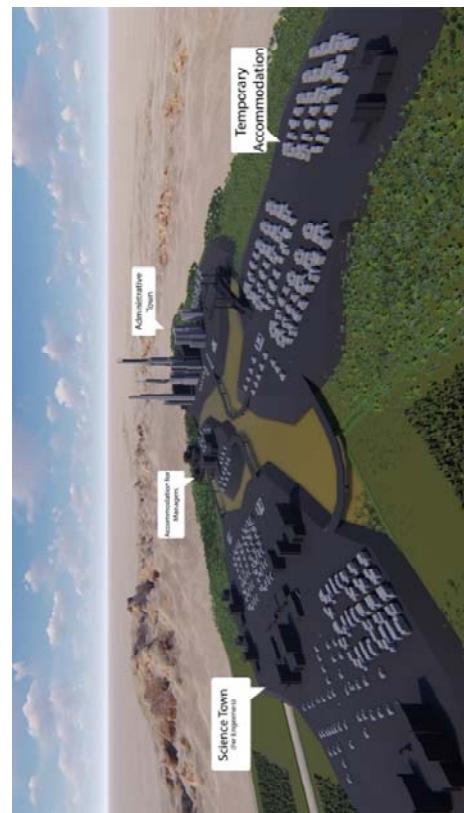
77. Residential Area

نتیجہ گیری

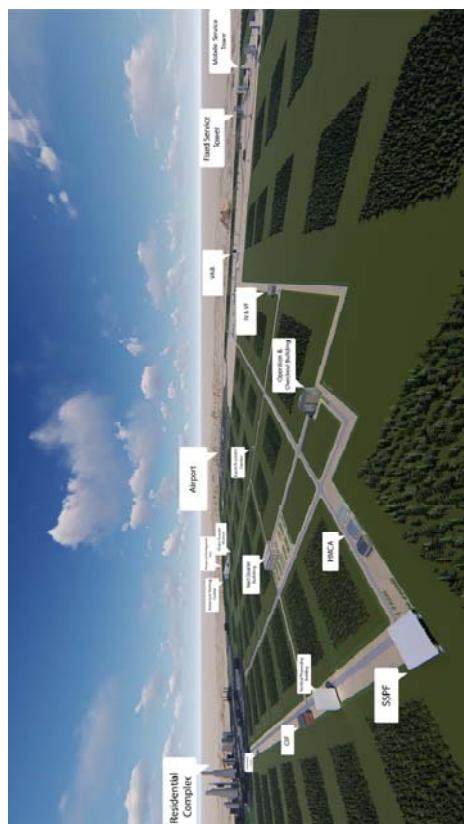
در این مقاله، با استفاده از مطالعات صورت‌گرفته در زمینه زیرساخت‌های پایگاه‌های فضایی پیشرفت‌های در سراسر جهان، یک طراحی مفهومی برای پایگاه پرتاب چهار را ارائه شد که ساخت آن می‌تواند ۵ام بلندی در راستای تحقق اهداف و برنامه‌های فضایی جمهوری اسلامی ایران باشد. برای این منظور، ابتدا ویژگی‌های مکانی این پایگاه پرتاب به تفصیل بیان شد. سپس کلیه تجهیزات، ساختمان‌ها و مراکز مختلف این مرکز فضایی مورد بررسی قرار گرفت و پلان کلی مربوط به منطقه پروژه و همچنین پلان مربوط به هر کدام از بخش‌های این پایگاه پرتاب به صورت مجزا ترسیم شده و امکانات آن شرح داده شد. امید است با استفاده از مطالعات انجام شده و طراحی مفهومی صورت‌گرفته در این پروژه، طرح جامع اولیه از پایگاه فضایی چهار را که می‌تواند یکی از مهم‌ترین پروژه‌های کشور عزیzman در جهت پیشرفت و توسعه صنعت فضایی باشد، در دسترس مهندسان و متخصصین کشور قرار گیرد.

مراجع

- [1] Information and Communications Technology Ministry, Iran Space Agency, (2016) "History of Satellite industry in Iran and the world." Available, [on line]: <http://isa.ir> (In Persian)
  - [2] Irna (2017)"Imam Khomeini Space Center's opening with the test of Simorgh launcher" (In Persian)
  - [3] Available, [on line]: wikipedia: http://fa.wikipedia.org/wiki/Iran_Space_Agency (In Persian)
  - [4] Available, [on line]: wikipedia: <http://fa.wikipedia.org/wiki/Chabahar> (In Persian)
  - [5] NASA (2017), Iran's Imam Khomeini Space Launch Center (IKSLC), available at: http://www.b14643.de/Spacerockets/Specials/Khomeini_Space_Center/index.html
  - [6] NASA (2017), Kennedy Space Center, available at: <https://www.nasa.gov/centers/kennedy/home/index.html>
  - [7] NASA (2019), Kennedy Space Center, available at: <https://www kennedyspacecenter.com/>
  - [8] Wikipedia (n.d.), Kennedy Space Center, available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Kennedy_Space_Center
  - [9] NASA (2019), Stennis Space Center, available at:<https://www.nasa.gov/centers/stennis/home/index.html>
  - [10] Taylor Redd, Nola (2018), Stennis Space Center: NASA's largest rocket testing site, available at:<https://www.space.com/39498-stennis-space-center.html>
  - [11] Zak, Anatoly (2017), Baikonur Cosmodrome, available at: <http://russianspaceweb.com/baikonur.html>
  - [12] Zak, Anatoly (2017), Vostochny Cosmodrome, available at: <http://russianspaceweb.com/vostochny.html>
  - [13] Arianespace (2019), A one-of-a-kind launch base with unmatched flexibility for hosting parallel missions with

شکل ۱۸ - منطقه مسکونی در پایگاه پرتاب چابهار

شکل ۱۹ - نقشه کلی پایگاه پرتاب چابهار

- [15] Future US Inc. (2019), Guiana Space Center: Europe's Spaceport, available at: <https://www.space.com/33949-guiana-space-center.html>
- [16] Zak, Anatoly (2017), Kourou Launch Site, available at: <http://www.russianspaceweb.com/kourou.html>

the Ariane 5, Soyuz and Vega vehicles, available at:
<http://www.arianespace.com/spaceport-facility/>

- [14] ESA (2017), Europe's Spaceport, available at: http://www.esa.int/Our_Activities/Space_Transportation/Europe_s_Spaceport/Europe_s_Spaceport2

راهنمای نگارش و صفحه‌آرایی مقالات

مراجع: اشاره به مراجع با شماره ۱ و بین [آغاز می‌شود و با شماره‌های ۲، ۳ و ... ادامه می‌باید. توجه شود که در متن به مرجع ۳ زودتر از مرجع ۲ نباید اشاره کرد (در اولین ارجاع به منبع ۳). اگر به دو مرجع متواتی اشاره شود باید ارجاع به شکل ۵، ۶ باشد؛ در ارجاع به بیشتر از دو مرجع متواتی به صورت ۷-۸ عمل کنید. اسمای تمامی نویسنده‌گان یک مرجع باید ذکر شود؛ ولی اگر مرجعی بیش از ۴ نویسنده دارد پس از درج نام نویسنده اول عبارت «و همکاران» قید شود.

نکته: به منظور ارتقای جایگاه فصلنامه در سیستم‌های رسمی ارزیابی از نویسنده‌گان محترم انتظار می‌رود از مقالات مربوط شماره‌های قبلی فصلنامه در مراجع استفاده کنند.

نتیجه‌گیری: در این قسمت نباید به هیچ‌یک از مراجع استفاده شده در متن ارجاع داد. ضمناً متن نتیجه‌گیری نباید عیناً خلاصه قسمت‌های مختلف مقاله باشد، در عین اینکه باید ارتباطی منطقی بین آن و متن مقاله برقرار باشد.

شكل‌ها و جدول‌ها: کلیه عبارات و اعداد و ارقام در جدول‌ها و شکل‌ها حتی امکان فارسی باشد. ضمناً عنوان شکل‌ها در زیر آنها و عنوان جدول‌ها در بالای آنها درج شود. از آنجا که متن مقالات در ستون‌هایی به عرض ۷/۸ صفحه‌آرایی می‌شوند، لازم است که اصل تصاویر یا نمودارها و جدول‌ها (درصورتی که عکس آنها در مقاله ارائه شده باشد) در عرض ۷/۸ یا ۱۵/۶ سانتی‌متر تهیه شوند. اصل شکل‌ها به لحاظ کیفیت چاپ سیاه و سفید و در محیط فتوشاپ و با رزولوشن حداقل ۳۰۰ ارسال شوند. حاشیه سفید اطراف شکل‌ها نیز حداقل اندازه ممکن باشد.

فرمول‌ها و معادلات ریاضی: از آنجا که اندازه قلم لاتین متن 10pt است، بایستی در تمامی فرمول‌ها و معادلات، سایز حروف پایه حتماً Times New Roman, 10pt, Regular بزرگ یا کوچک شود. برای نوشتن فرمول‌ها از Equation Editor نرمافزار ورد استفاده شود. فرمول‌ها باید از (۱) شماره‌گذاری شده و در متن با ذکر شماره، مانند «معادله (۱)» به آنها ارجاع داده شود. شماره و فرمول مربوطه در یک سطر درج می‌شود مگر در مواردی که فرمول از چندین سطر تشکیل شده باشد که در این صورت باید شماره را در آخرین سطر فرمول درج کرد. در تمام این موارد شماره فرمول بین پرانتز قرار گرفته و راست‌چین می‌شود. فرمول نیز در سطر مربوطه چپ‌چین خواهد شد.

سیستم واحدها: سیستم واحدهای مورد قبول فصلنامه، سیستم متريک (SI) است و همه متغیرها و اعداد در متن، جدول‌ها و شکل‌ها باید در سیستم متريک ارائه شوند.

نکات ویرایشی

در استفاده از علائم سجاوندی (:_، ؟، ؟_!)، دقت شود که این علائم باید از عبارت پیش از خود بدون فاصله و از عبارت پس از خود یک فاصله داشته باشند. «ها» جمع جدا و بدون فاصله از کلمه پیش از خود نوشته می‌شود. «می» در افعال جدا و بدون فاصله از کلمه پس از خود نوشته می‌شود.

- مقاله ارسالی نباید پیش از این در هیچ‌یک از نشریات داخلی یا خارجی به چاپ رسیده باشد.

- برای تایپ مقالات فقط از نرم‌افزار مایکروسافت ورد نسخه ۲۰۰۷ در محیط ویندوز XP با امکانات فارسی استفاده کنید.

- مقالات به دو شکل مقالات کامل و مقالات کوتاه (به ترتیب حداکثر با ۱۶ و ۸ صفحه تایپ شده در فرمت فصل‌نامه) پذیرفته می‌شوند.

- دیپرخانه فصل‌نامه در ویرایش مقالات ارسالی آزاد است.

فرمت مقالات

کلیات: اجزای اصلی مقالات ارسالی، نظری چکیده، علائم اختصاری، مقدمه، تیترهای اصلی و فرعی، نتیجه‌گیری و مراجع باید کاملاً در متن مشخص و مجزا باشند. قطعه صفحه ۴، حاشیه چپ و راست کاغذ به ترتیب ۲ و ۲/۵ سانتی‌متر و حاشیه‌های بالا و پایین به ترتیب ۳/۵ و ۲/۵ سانتی‌متر است. متن مقاله نیز در دو ستون با عرض ۷/۸ سانتی‌متر تهیه می‌شود. نوع قلم اجزای مختلف مقاله - اعم از متن مقاله، عنوان‌ین اصلی و فرعی، شرح شکل‌ها، پاورپوینت‌ها و ... - برای فارسی B Mitra و برای انگلیسی Times New Roman است - مگر در مواردی که قلم دیگری ذکر شده باشد. متن اصلی مقاله برای عبارات فارسی با سایز 12pt معمولی و برای عبارات انگلیسی با سایز 10pt معمولی تایپ شده و فاصله سطر آن Single باشد.

تذکر: عنوان‌ین اصلی و فرعی حتماً شماره‌گذاری شوند.

نکته: لطفاً برای جزئیات فرمت به کار رفته در فصلنامه به آدرس <http://www.ari.ac.ir> مراجعه کنید.

عنوان و نویسنده‌گان مقاله: عنوان مقاله حداکثر در ۲ سطر با قلم B Titr, 26pt, Bold ترتیب از راست به چپ در یک سطر درج شوند. مرتبتۀ علمی نویسنده‌گان مقاله و همچنین نویسنده مسئول هر مقاله باید مشخص شود. دانشگاه یا مؤسسه محل خدمت هریک از نویسنده‌گان نیز در سطرهایی مجزا اشاره شود. دانشگاه یا مؤسسه محل خدمت نویسنده اول (با ذکر شهر و کدپستی) و نیز E-mail محل خدمت یا دانشگاه وی در دو سطر جداگانه درج شوند.

چکیده: در متن چکیده از ذکر مقدمات و کلیات خودداری شود و مستقیماً به مسئله مورد مطالعه و اهداف آن، اساس کار، و میزان موقیت این مطالعه با استناد به نتایج کار به طور خلاصه اشاره شود. طول چکیده حداقل ۱۰۰ و حداکثر ۱۶۰ کلمه باشد.

وازگان کلیدی: نباید از ۱۰ کلمه بیشتر باشد.

فهرست علائم: در صورتی که در مقاله از علائم و متغیرهای ریاضی متعددی استفاده شده باشد، باید در ابتدای مقاله و پیش از مقدمه فهرستی از آنها تهیه شود. ابتدا حروف الفبای لاتین و سپس حروف یونانی، هر دو به شکل صعودی، در این فهرست می‌آید. در انتهای سایر علائم موجود در می‌شوند.

Manuscript Style and Format

Example: It was shown by Prusa [1] that...

In the case of two citations, the numbers should be separated by a comma, for example, [1,2]. In the case of more than two reference citations, the numbers should be separated by a dash.

- i) **Appendices:** Use appendices to record details and data that are of secondary importance or that are needed to support assertions in the text. Make sure the text contains references to all appendices. Prepare an appendix. References containing bibliographic information about works cited in text.
- j) **Conclusions:** The conclusions should stand alone without either references or referrals to the main text for more details. They must be logically drawn from the text but not be just a summary of the paper.

Tables

Plan tables to fit the column width of the journal (8.5 cm) or, if necessary, the page width (17 cm). Each table must have an Arabic number and a caption (definitive title) at the top. Tables (and figures) should occur in reasonably close proximity to the text that refers to them and should not repeat information available elsewhere in the paper. Fonts smaller than 10 pt should be avoided.

Figures

Figures should be of good quality and with adequate description. All lettering must be sized so that it will be at least 8 points high when the figure is reduced to column width (8.5 cm); avoid variations in lettering size. All lines and graph points must be distinct. Figures should appear within the text, close to where they are cited. Please eliminate all extra spaces in the figures and between the parts of multipart figures. Photographs should be prepared in high resolution (at least 300 DPI) with tiff format and black and white.

Mathematical Expressions

All mathematical expressions should be included in the manuscript. Care should be taken to distinguish between capital and lowercase letters, between zero (0) and the letter (o), etc. Mathematical expressions should be centered and fit into a single column when set in type. Equations that might extend beyond the width of one column should be rephrased to go on two or more lines within column width. Numbers that identify mathematical expressions should be enclosed in parentheses. Refer to equations in text as "Eq. (1)," or "Equation (1)," etc., at the beginning of a sentence. Units: Authors should use the SI system of units.

Submission

Hard copies of the papers with a disk containing full manuscript must be submitted to the office of Journal of Space Science and Technology. Provide copyright form, proposal referees names, and complete contact information including the name of the corresponding author.

Copyright: It is a fundamental condition for publication that submitted manuscripts have not been published, nor will be simultaneously submitted or published elsewhere. Upon submission of an article, the authors agree that the copyright of the article will be automatically transferred to the publisher at the time when the article is accepted for publication.

- The submitted paper must not already be published in any national or international journal.
- The authors of English papers must submit their manuscript in Microsoft Word 2007 ®.
- The papers are accepted in two types of full papers (maximum of 16 pages), and short papers (maximum of 8 pages) in the format of the journal .
- The secretariat of the journal is free to edit the papers.

Length

JSST manuscript length is based on the total number of words in the manuscript, including the abstract, equations, tables, and references. Extra allowance also must be made for figures, particularly when they are numerous. Regardless of its original length, your revised manuscript should be as short as you can reasonably make it while preserving clarity and essential content. Normal limits are as follows:

- a) Full-Length Paper: approximately 6000-8000 words.
- b) Technical or Engineering Note: approximately 2000 words.

Format and Style

- a) **General:** The entire manuscript, including abstract, nomenclature, footnotes, references, figure captions and appendixes, must be 12-point type, DOUBLE SPACED, with 25 mm margins all around. Make the headings short but informative (specific), in boldface, centered, capitalized and numbered with Arabic numerals. Make sure that each sentence is clear and unambiguous, and that paragraphs are of reasonable length.
- b) **Title, Author's Name, Affiliation:** The title should appear in uppercase letters and must be 16-point type in uppercase. A good title usually is six to eight words and is informative. The author's name should follow. Coauthors' names should be on the same line if they all have the same affiliation. If they have different affiliations, place each name on a separate line. Each affiliation line should contain the author's company or institution and city (City and Postal Code). The corresponding author's email and address should be provided.
- c) **Abstract:** A Full-Length Paper must have an abstract of 200 (maximum) words. The abstract indicates the objectives of the investigation, the major techniques employed, and the outcome of the investigation at hand.
- d) **Keywords:** The author should provide a set of keywords (5 to 7) which can be used to facilitate a search.
- e) **Nomenclature (optional):** If symbols are used extensively you may insert their definition after the keywords. List the symbols in alphabetical order within each of the following groups: English group first, then Greek, subscripts, and superscripts. Numbers and other symbols should be listed last. Acronyms should be defined in the text, not in the nomenclature.
- f) **Introduction:** The paper must include an introduction; a brief assessment of prior work by others and an explanation of how the paper contributes to the field.
- g) **Acknowledgments:** All acknowledgments should appear in a separate paragraph at the end of the manuscript, preceding the References.
- h) **References:** Within the text, references should be cited in numerical order according to their order of appearance. The numbered citation should be enclosed in brackets.

راهنمای اشتراک فصلنامه علمی- پژوهشی «علوم و فناوری فضایی»

از دانش پژوهان و علاقه مندان محترم درخواست می شود در صورت تمایل به اشتراک فصلنامه علمی پژوهشی «علوم و فناوری فضایی» هنگام تکمیل فرم اشتراک به نکات زیر توجه فرمایند:

نحوه اشتراک

فیش بانکی به مبلغ ۳۰۰۰۰۰ ریال سالانه (چهار شماره) برای افراد حقیقی و مبلغ ۶۰۰۰۰۰ ریال برای سازمانها، به حساب جاری شماره ۳۷۶۱۱۸۲۲ بانک تجارت شعبه پیروزان به نام درآمد اختصاصی پژوهشگاه هوافضا واریز و به همراه برگ اشتراک تکمیل شده به نشانی: تهران، شهرک قدس (غرب)، خ ایران زمین، خ مهستان، خ هوافضا (پانزدهم)، پژوهشگاه هوافضا، دبیرخانه فصلنامه ارسال کنید.

پادآوری ها

در صورت تغییر نشانی یا عدم دریافت نشریه، مراتب را کتاباً با ذکر کد اشتراک- به دبیرخانه فصلنامه اعلام فرمایید.

JSST فصلنامه علمی - پژوهشی «علوم و فناوری فضایی»	فصلنامه علمی- پژوهشی «علوم و فناوری فضایی»
نام:	نام خانوادگی: ....
تاریخ اشتراک:	تاریخ اشتراک: ....
شخصی ☐ مؤسسه ☐	از شماره: ....
تعداد مورد نیاز:	شغل: ....
وضعیت اشتراک:	
جدید ☐ تجدید اشتراک ☐ کد اشتراک قبلی	
نشانی کامل پستی:	
کد پستی:	
تلفن:	

JSST Subscription Form

Authors, researchers and readers wishing to subscribe to the JSST, Journal of Space Science and Technology, should register by filling in the subscription form as follows (This form is available online from <http://www.ari.ac.ir>):

 Journal of Space Science & Technology	
Last Name:	First Name:
Title:	(Dr., Ph.D., M.Sc., etc.)
Position:	
Address:	(Please print clearly)
P.O. Box:	
City:	State:
Post/Zip Code:	Country:
Tel:	Fax:
E-mail:	
Subscription Date:	☐ Individual ☐ Institution
Subscription Status:	
☐ New Subscription	☐ Renewal Subscription Code: _____

Note to Subscribers:

Claims for non-receipt of journal must be made within 6 months of publication or they will not be honored without charge.
Subscriptions and changes of address should be sent to the subscription office, JSST, at least 2 months in advance of change.

Annual Subscription Rates (Including postage)

	Individuals	Institutional
International Subscription	100 EURO	400 EURO
I.R. Iran	300,000 Rials	600,000 Rials

* Single issue: 70 EURO (Subject to availability)

Please make Bank Draft Payable to:

Account Name: Aerospace Research Institute
Account No: 376111822
Bank Name: Tejarat Bank
Branch Name: Shahrok Qods, Pirozan

Mail Form with your Payment to:

Subscription Office, JSST, P.O. Box 14665-834, Aerospace Research Institute, Tehran, I. R. Iran
or Fax them to us: (98) 21 88366045

For more information please visit the website of the journal (<http://www.ari.ac.ir>)

Research Paper

Presentation of a Conceptual Framework for the Design of Chabahar Strategic Launch Site for the Development of Iran Space Industry

M. Payan^{1*}, H. Kazerooni²

1. Department of Science and Technology, University of National Defense and Strategic Research, and
Department of Civil Engineering, K. N. Toosi University of Technology, Tehran, Iran
2- Department of Science and Technology, University of National Defense and Strategic Research,
Tehran, Iran.

*payan@kntu.ac.ir

The need to stay in space and use its advantage in different perspectives has led our country to take steps to use satellite technology. In this regard, constructing an advanced satellite launch site with all the modern facilities is one of the key issues. Imam Khomeini Space Center is the first permanent launch platform of the Islamic Republic of Iran. In 1389, it was announced that due to existing geographic constraints, research was conducted to build the second space center in Chabahar. In this paper, using several performed studies on the infrastructure of the advanced space centers around the world as well as various simulation methods, a conceptual design for the Chabahar launch site is presented. Full descriptions of the launch platforms, processing complex, assembling of satellites, etc. are illustrated. The design and construction of the Chabahar launch site will be a major step forward in the development of the space industry of Islamic Republic of Iran.

Keywords: Chabahar launch site, Launch pad, Space industry, Satellite and launcher, Processing complex

---

1. Assistant Professor (Corresponding Author)
2. Assistant Professor

Research Paper

Control Allocation for Redundant Thruster of a Spacecraft via Direction-Preserving Approach in Simplex Algorithm

M. Ghobadi^{1*}, M. Shafaee Roshan² and M. Jafari Nodoshan³

1, 2. Department of New Science and Technology, University of Tehran, Tehran, Iran

3. Department of Aerospace Engineering, K.N.Toosi University of Technology, Tehran, Iran

* mahdi_ghobadi@ut.ac.ir

Using linear programming method in control allocation for attitude control subsystem of spacecraft with redundant thrusters is studied in this paper. The simplex algorithm is utilized as a solver and the Direction Preserving and Bodson's Reduced size Direction preserving approaches are used as optimal approaches to deal with non-admissible solutions. Also, the correct performance of these approaches against the phenomenon of extruder faults is evaluated. The results show that the Direction Preserving approach has less computational time and less fuel consuming. However, the Bodson's Reduced size Direction preserving approach has more computational time and more fuel consumption but less tri-axis tracking error. It should be noted that the PD controller has been used as a spacecraft control rule, and simulations have been made for the number and configuration of the specific thrusters.

Keywords: Thruster, Redundancy, Control allocation, Linear programming, Simplex Algorithm, Direction-Preserving Approach, Bodson's Approach

---

1. PhD Assistant (Corresponding Author)

2. Associate Professor

3. Assistant Professor

Research Paper

The Comparison of the Binding Parameters of Silver Nanoparticles to DNA in Gravity and Microgravity Conditions

A. Hekmat¹, B. Hajati^{2*} and Z. Hajebrahimi³

1 , 2. Department of Biology, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

3. Aerospace Research Institute, Ministry of Science Research and Technology, Tehran, Iran

* hekmat@ut.ac.ir

Sounding rockets provide a useful platform for the aerospace research activities in which carry out a research payload to the space and recover it in the ground. In the flight path, it does scientific experiments and acquire the result for more analysis in the ground. All of the well-known aerospace centers around the world use frequently the various forms of sounding rocket to test and evaluate their sensitive space components. Actually, space qualification process of a space module is completed sometimes through a real space flight using the sounding rocket. In this paper the performance of a MEMS based inertial measurement unit (IMU) is investigated. The obtained result shows that using appropriate filtering, MEMS based IMU can measure appropriately the dynamic behavior of the sounding rocket. These data may be used for further identification and validation tests.

Keywords: Silver nanoparticles, DNA, Microgravity, Spectroscopy, Zeta potential, Dynamic light scattering (DLS)

---

1. Assistant Professor (Corresponding Author)
2. M.Sc.
3. Assistant Professor M. Sc.

Research Paper

Performance Analysis of FMC Actuators to Microsatellite Temperature Management Based on 3-Axis and Pyramidal Configuration

M. Nosratollahi^{1*} and A. Soleimani²

1. Department of Aerospace University Complex, Malek Ashtar University of Technology, Tehran, Iran

* m_nosratollahi@sbu.ac.ir

In this paper, damping mode of a satellite attitude control is designed and implemented using magnetic actuators in software/hardware-in-the-loop test bed. To this end, the equivalent of Earth's magnetic field is designed using Helmholtz coil, frictionless is made by air-bearing, and algorithms are developed on designed control board. By measuring the Earth's magnetic field, actuator commands are generated by the damping algorithm then braking torque is produced. Some applied restrictions and special requirements such as non-simultaneous operation between magnetic sensor and magnetic actuators, air-bearing friction, initial angular velocity are considered. By identifying the air-bearing frictional model, the results are compared in software/hardware-in-the-loop. The compared results show that the ability of the designed system to perform damping mode.

Keywords: FMC Actuator, Numerical simulation, Pyramidal and 3-Axis configuration, Temperature management, Fluid angular velocity, SIMPLE Method

---

1. Associate Professor (Corresponding Author)
2. PhD Student

Research Paper

Dynamic & Non-linear Modeling of an Expansion Cycle Rocket Engine

M. A. Eskandari¹, H. Karimi^{2*}, D. Ramesh³ and M.R. Alikhani⁴

1, 2, 3, 4. Department of Aerospace Engineering, Khajeh Nasir Toosi University of Technology, Tehran, Iran

* karimi@kntu.ac.ir

Expansion cycle rocket engines have unintelligible and sensitive dynamic behavior. Contrary to other types of rocket engine which have a gas generator, Expansion cycle rocket engines utilize mass flow of fuel propellant to provide power for the rotating turbo pump. Which contributes to a complicated and difficult ignition process in these engines. Priority and delay process in the opening of control valves is important to prevent the aforementioned phenomena. As opening and closing of control valves cause dynamic processes in a rocket engine, whose effects are expensive and difficult to predict by experimental tests. Therefore, dynamic modeling plays a key role in the development of expansion cycle rocket engines and may decree future expenses. In this article, the RL-10 rocket engine with sufficient data for validation has been chosen. The main goal of this article is the dynamic modeling of the expansion cycle rocket engine using mathematical non-linear models. Modeling results yield that the presented non-linear model is valid.

Keywords: RL-10, dynamic analysis, Liquid Rocket Engine

---

1. PhD Student
2. Professor (Corresponding Author)
3. Assistant Professor
4. M. Sc.

Research Paper

The Current Framework of Space Law Approach to Commercial Space Activities: Prescriptive or Restrictive

S.H. Mahmoudi¹, R. Rohami² and H. Heidari^{3*}

1. Shahid Beheshti University, Ministry of Science, Research and Technology, Tehran, IRAN

2, 3. Farabi Campus - University of Tehran, Tehran, IRAN

* h.heidaree@gmail.com

Now, the required samples to achieve the specific precision of sensitivity analysis in design are performed based on trial and error methods. The purpose of this paper is to develop an approach for determining the number of the required sample to achieve the specific precision of sensitivity analysis. Thus, in this paper, a new sensitivity analysis method is proposed based on the Progressive Latin hypercube Sampling (PLHS) and the convergence of the analysis results. For this purpose, a PLHS method has been developed. This cystic approach has led to a sensitivity analysis of accuracy, efficiency, and speed in a variety of models with a large number of large parameters and large changes. Sensitivity analysis has been performed on the design of a hydrazine monopropellant thruster catalyst bed model as a case study. The results of this study indicate that in the sensitivity analysis based on the PLHS, the minimum population required for sensitivity analysis with specified accuracy can be determined. This leads to lower processing costs in the sensitivity analysis process, especially in complex models.

Keywords: Commercialization, Space actors, legal uncertainty, relative normality, Non-Appropriation, common heritage of mankind, Equitable sharing, mining of cultural resources, Soft law, National regulation

---

1. Assistant Professor

2. Assistant Professor

3. PhD Student (Corresponding Author)

Research Paper

System Design and Analysis of Launch Abort System of Manned Spacecraft in Sub-Orbital Mission

M. Mohammadiamin^{1*}, N. Karimi² and M. Ali Farsi³

1, 2 , 3. Aerospace Research Institute, Ministry of Science, Research and Technology, Tehran, IRAN

* mmohammadi@ari.ac.ir

In this paper, the hybrid control of the formation flying of spacecraft has been investigated. The trajectory deflection of space asteroids, which are potentially life-threatening on Earth, are being actively pursued in recent scientific researches. To accomplish this mission, several methods have been proposed to date, in which case the use of gravity tractor is an indicator and hence the method is used in this paper. The formation flight of spacecraft technology is a function of the relative dynamic equations, which are also used for its active control. In this way, the PID controller, which is widely used in various industries and inherently has robust properties, has been used as a base controller, and the fuzzy control has been used to improve its adjustment. The simulation results show that the performance of the combined controller is effective.

Keywords: Launch abort system, Escape tower, Manned spacecraft, Sub-orbital mission

---

1. Assistant Professor (Corresponding Author)
2. M.Sc.
3. Associate Professor

Research Paper

Prediction of Droplet Size and Velocity Distribution Based on Maximum Entropy Formulation by Nonlinear Instability Analysis of Liquid Sheet Spray and Turbulent of Nozzle Flow

F. Ommi^{1*}, D. Poorrajab Sufinai², D. Domirir Ganji³ and S. H. Moosavi⁴

1. Department of Mechanical Engineering, Tarbiyat Modares University, Tehran, Iran
2. Department of Technical, Pardis University of Tehran, Tehran, Iran
3. Department of Mechanical Engineering, University of Anushirvan Babol, Babol, Iran
4. Aerospace Research Institute, Ministry of Science, Research and Technology, Tehran, Iran

* Fommi@modares.ac.ir

In this research, it is attempted to determine the diameter and velocity distribution according to the flow characteristics of the upstream and without needing experimental measurements. Firstly, Fluent software has been used to simulate the turbulent flow of inside nozzle by k- ϵ model to obtain the nozzle turbulence energy at the nozzle outlet. Then, nonlinear growth rate analysis of instability is used to determine spray breakup length and the frequency of maximum instability ,and the mean diameter of primary breakup. Four equation maximum entropy model has been developed according to the inlet of upstream flow. Subsequently, the terms of momentum source as well as the energy of the maximum entropy model have been determined using the results of simulated nozzle turbulence flow and instability analysis. In the following, first, the results of the maximum entropy model have been evaluated with the experimental input and then determined with upstream input. The obtained results which have been compared with experimental tests show well agreement.

Keyword: k- ϵ Simulation, Diameter distribution, Non-Linear instability analysis, Maximum entropy

---

1. Professor (Corresponding Author)
2. PhD Student
3. professor
4. PhD

English Abstract of Papers in Persian

Prediction of Droplet Size and Velocity Distribution Based on Maximum Entropy Formulation by Nonlinear Instability Analysis of Liquid Sheet Spray and Turbulent of Nozzle Flow	1
F. Ommi, D. Poorrajab Sufinai, D. Domirir Ganji and S. H. Moosavi	
System Design and Analysis of Launch Abort System of Manned Spacecraft in Sub-Orbital Mission	2
M. Mohammadiamin, N. Karimi and M. Ali Farsi	
The Current Framework of Space Law Approach to Commercial Space Activities: Prescriptive or Restrictive.....	3
S.H. Mahmoudi, R. Rohami and H. Heidari	
Dynamic & Non-linear Modeling of an Expansion Cycle Rocket Engine	4
M. A. Eskandari, H. Karimi, D. Ramesh and M.R. Alikhani	
Performance Analysis of FMC Actuators to Microsatellite Temperature Management Based on 3-Axis and Pyramidal Configuration	5
M. Nosratollahi and A. Soleimani	
The Comparison of the Binding Parameters of Silver Nanoparticles to DNA in Gravity and Microgravity Conditions	6
A. Hekmat, B. Hajati and Z. Hajebrahimi	
Control Allocation for Redundant Thruster of a Spacecraft via Direction-Preserving Approach in Simplex Algorithm	7
M. Ghobadi, M. Shafaei Roshan and M. Jafari Nodoshan	
Presentation of a Conceptual Framework for the Design of Chabahar Strategic Launch Site for the Development of Iran Space Industry.....	8
M. Payan and H. Kazerooni	